

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра фінансів

Дипломна робота

ОР– бакалавр

на тему: «Управління фінансовими результатами діяльності підприємства (на прикладі КП «Водоканал Долинської міської ради»)»

Виконав: студент 4 курсу,

групи ФБС-41

спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування

Чолій Богдан Володимирович

Керівник : д.е.н., професор кафедри фінансів

Щур Р.І.

Рецензент: к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування

Гнатюк Т.М.

Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
1.1. Сутність та характеристика фінансових результатів діяльності підприємства.....	5
1.2. Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства.....	10
1.3. Методичні підходи оцінки ефективності управління фінансовими результатами діяльності підприємства.....	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ КП «ВОДОКАНАЛ ДОЛИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ».....	24
2.1. Характеристика та аналіз фінансового стану КП «Водоканал Долинської міської ради».....	24
2.2. Оцінка формування фінансових результатів КП «Водоканал Долинської міської ради».....	31
2.3. Діагностика ефективності управління фінансовими результатами діяльності підприємства.....	36
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	42
3.1. Формування стратегії управління фінансовими результатами діяльності підприємства	42
3.2. Напрями формування конкурентних переваг в системі управління фінансовими результатами підприємства.....	46

	3
ВИСНОВКИ.....	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	55
ДОДАТКИ.....	60

ВСТУП

Управління фінансовими результатами підприємства є однією з найважливіших складових ефективного функціонування в умовах сучасного бізнесу. Ця проблема набуває особливої актуальності в умовах нестабільного зовнішнього середовища, де багатofакторні впливи та непередбачувані зміни в економічній сфері можуть серйозно вплинути на фінансові показники підприємства.

Одним із найпоширеніших методів управління фінансовими результатами є їх аналіз, прогнозування та оптимізація. Проте в умовах нестабільності зовнішнього середовища виникають додаткові виклики та труднощі. Для успішного управління фінансовими результатами необхідно не тільки ретельно вивчати та аналізувати економічні фактори, що впливають на діяльність підприємства, а й приймати стратегічні рішення та тактичні кроки, спрямовані на забезпечення фінансової стабільності та успішного функціонування.

Проблеми управління фінансовими результатами на підприємствах досліджували такі вітчизняні науковці: Т.О. Білик, А.Б. Борисов, Ф.Ф. Бутинець, Г.Л. Вознюк, А.Г. Загородня, С.Л. Лондар, Н.М. Ткаченко, О.В. Тимошенко, О.С. Філімоненков та ін.

Метою роботи є розробка рекомендацій щодо вдосконалення управління фінансовими результатами підприємства, а також розробка стратегії управління фінансовими результатами.

Для досягнення мети, були поставлені наступні завдання:

- дослідити сутність та характеристика фінансових результатів діяльності підприємства;
- розглянути механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства;
- дослідити методичні підходи оцінки ефективності управління фінансовими результатами діяльності підприємства;

- провести характеристику та аналіз фінансового стану КП «Водоканал Долинської міської ради»;
- провести оцінку формування фінансових результатів КП «Водоканал Долинської міської ради»;
- здійснити діагностику ефективності управління фінансовими результатами діяльності підприємства;
- розглянути формування стратегії управління фінансовими результатами діяльності підприємства;
- запропонувати напрями формування конкурентних переваг в системі управління фінансовими результатами підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовими результатами діяльності підприємства на прикладі КП «Водоканал Долинської міської ради».

Предметом дослідження є теоретико-методичні основи управління фінансовими результатами діяльності підприємства та шляхи удосконалення механізму управління.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань використовувалися загальнонаукові методи дослідження: логічний аналіз; економіко-статистичні методи збору та обробки інформації; наукова абстракція, індукція, дедукція, тощо.

Інформаційною базою дослідження є періодичні та монографічні видання, праці вітчизняних дослідників, фінансова звітність КП «Водоканал Долинської міської ради».

Бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та характеристика фінансових результатів діяльності підприємства

У сучасному світі кожна компанія оцінює свою діяльність за фінансовими результатами, які відображають ефективність і прибуток компанії – це головна мета кожної компанії. Здійснення виробничо-фінансової діяльності підприємств потребує значних матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, взаємодію яких необхідно вивчати з метою визначення та покращення фінансових результатів, підвищення конкурентоспроможності та прибутковості підприємства. Таке дослідження має важливе наукове та практичне значення для забезпечення стабільного розвитку господарської діяльності протягом багатьох років.

Тому що розуміння сутності поняття «фінансовий результат» є одним із ключових аспектів розробки облікової стратегії та аналізу її складових для забезпечення ефективного управління компанією. Ця тема завжди є предметом дискусій між економістами та вченими-практиками в галузі менеджменту, які намагаються визначити різні підходи до визначення цього поняття та забезпечення можливості своєчасного втручання в його складові з метою підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства. Тому багато науковців досліджують різні підходи до визначення сутності поняття «фінансовий результат».

Таблиця 1.1

Наукові підходи до визначення сутності поняття «фінансові результати»

Автор	Визначення
Т.О. Білик [3]	«Фінансовий результат – це показник ефективності фінансової діяльності підприємства, що відображає результат взаємодії його зовнішніх і внутрішніх факторів та характеризується сукупністю доходів і витрат на певний період часу».
А.Г. Загородня, Г.Л. Вознюк [20]	«Фінансовий результат – це різниця між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час».
А.Б. Борисов [5]	«Фінансовий результат – це виражений у грошовій формі економічний результат господарської діяльності підприємства».
Н.М. Ткаченко [46]	«Фінансовий результат – це доходи діяльності підприємства за вирахуванням витрат діяльності».
Ф.Ф. Бутинець [8]	«Фінансовий результат – це прибуток або збиток організації. Співставлення доходів та витрат підприємства».
О.С. Філімоненков [52]	«Фінансовий результат – це різниця між загальною сумою доходів і витрат на виробництво і реалізацію продукції».
С.Л. Лондар, О.В. Тимошенко [28]	«Фінансовий результат – це приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період».

Незважаючи на різні погляди на тлумачення терміну «фінансові ресурси», автори одностайні у твердженні про беззаперечну важливість фінансових ресурсів у формуванні ефективної економічної діяльності суб'єктів господарювання. Фінансові ресурси, що формуються на рівні підприємства, можуть забезпечити можливості для виробничої, інвестиційної діяльності, створення фондів економічного розвитку та виконання зобов'язань перед бюджетними формуваннями, постачальниками та працівниками.

На рис. 1.1 наведено класифікацію фінансових ресурсів підприємства.

Рис. 1.1. Класифікація фінансових ресурсів підприємства

Джерело: [10]

Процес формування фінансових ресурсів відбувається за рахунок різних джерел. За класифікаційною ознакою джерела створення поділяються на дві групи: Власні; сюди можуть входити ресурси, які є власністю компанії і формуються за рахунок її фінансово-господарської діяльності (юридичний капітал, резервний капітал і додатковий капітал, збережений). Дохід) і придбані ресурси, які тимчасово перебувають у сфері впливу компанії і можуть бути використані для досягнення довгострокових і поточних зобов'язань і юридичних цілей.

На рис. 1.2 представлено структуру формування фінансових ресурсів.

Рис. 1.2. Структура формування фінансових ресурсів підприємств

Джерело: [50]

Необхідність ефективного розвитку фінансово-господарської діяльності визначає розмір, структуру та склад фінансових ресурсів підприємства. Від обсягу фінансових ресурсів, у свою чергу, залежить фінансування процесу розширеного відтворення, погашення фінансових зобов'язань перед бюджетом, страховими організаціями, банками, постачальниками, а також соціально-економічний розвиток підприємства. Достатній обсяг фінансових ресурсів та їх ефективне використання визначають фінансовий стан підприємства: фінансову стійкість, платоспроможність, ліквідність і прибутковість. Інноваційно-інвестиційний розвиток суб'єктів господарювання потребує комплексного дослідження проблеми їх фінансування, зокрема процесів формування та

використання фінансових ресурсів підприємства – основи фінансового забезпечення господарської діяльності підприємств.

Сучасні ринкові умови господарювання та активізації підприємницької діяльності вимагають сучасних підходів до створення, формування, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства – основи фінансового забезпечення господарської діяльності підприємства. З цієї причини все більшого значення набувають дослідження процесів управління фінансовими ресурсами підприємства, особливо наукові підходи до їх систематизації з метою оптимізації джерел утворення та ефективного використання в діяльності підприємства [20].

На основі порівняльного аналізу теоретичних досліджень та узагальнення наукових підходів до складу, структури та класифікації фінансових ресурсів підприємств необхідно надати системну класифікацію фінансових ресурсів підприємств.

Обсяг виробництва та його ефективність визначають розмір, склад і структуру фінансових ресурсів підприємства. Тому збільшення питомої ваги власного капіталу позитивно впливає на фінансову діяльність компаній.

Значна питома вага залучених коштів ускладнює фінансову діяльність підприємства та вимагає додаткових витрат на сплату відсотків за банківськими кредитами, дивідендів по акціях, відсотків за облігаціями, знижує фінансову стійкість, ліквідність і платоспроможність підприємства. Тому варто детально розглянути потребу компаній в отриманні додаткових фінансових ресурсів у кожному конкретному випадку.

Враховуючи важливість класифікації фінансових ресурсів підприємств для управління їх формуванням, створенням та використанням, запропонована систематизація фінансових ресурсів підприємства дозволить вибрати правильне співвідношення між власними та залученими коштами, що сприятиме розвитку покращення фінансового стану підприємства [15].

Отже, дослідивши поняття фінансових ресурсів підприємства, необхідно зробити висновок, що фінансові ресурси підприємства – це наявні кошти, які

перебувають у розпорядженні підприємства і поділяються за двома ознаками, а саме за видом і складом та джерелами походження і створення. Фінансові ресурси компаній характеризуються такими властивостями: Фінансові ресурси мають стадію зародження; фінансові ресурси відображають ставлення до власності; фінансові ресурси мають освітні джерела та напрямки використання; Структура фінансових ресурсів підприємства залежить від джерел походження (заснування) і цілей використання (напрямків).

1.2. Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства

Сутність фінансових прибутків у світогосподарському розумінні полягає в результаті порівняння отриманих доходів звітного періоду з витратами. Крім того, наявні доходи можна порівняти на основі споживчої вартості виробленої продукції, а витрати можна порівняти з їх фактичною вартістю.

Діяльність компаній істотно впливає на фінансовий стан власників і споживачів і впливає на економічне становище країни шляхом наповнення державного бюджету відповідною сплатою податків, зборів та обов'язкових платежів. Це підкреслює необхідність розробки концептуальних механізмів стандартизації, проектування та розподілу корпоративного прибутку (рис. 1.3).

Концепція виявляється системою взаємопов'язаних елементів-факторів, яка включає принципи та цілі, завдання та необхідні механізми, спрямовані на управління процесами формування та перерозподілу прибутку підприємств як на макро-, так і на мікрорівнях, оптимізують, а також спрямовані на досягнення економічний ефект, який виражається у підвищенні прибутковості державних підприємств.

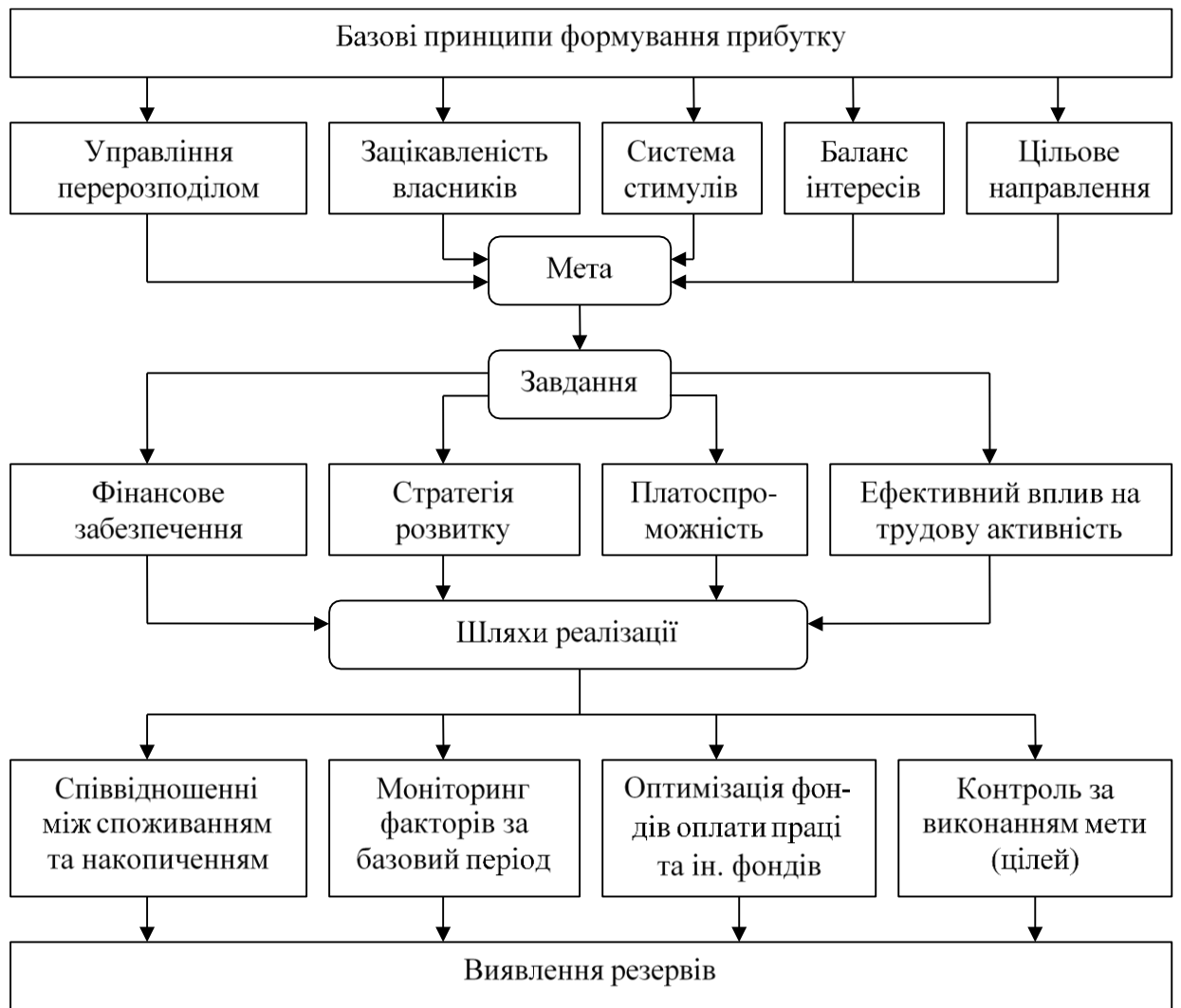

Рис. 1.1. Механізм формування та перерозподілу прибутку підприємств

Джерело: [45]

Управління фінансовими результатами – це система принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень у всіх істотних аспектах їх створення, розподілу та використання всередині компанії.

Послідовність розрахунку фінансових результатів підприємства наведена на рис. 1.4.

Виконання поставлених завдань має здійснюватися завдяки механізму, складовою якого є визначення оптимального співвідношення між ресурсами, спрямованими на споживання та накопичення, та оптимізація коштів, що спрямовуються до фонду споживання, зокрема грошових ресурсів, що надходять до фонд споживання. Окремо виділимо вибір оптимального методу розрахунку дивідендів та проведення роботи з аналізу, динаміки та складових прибутку, отриманого в базовому періоді. Вони роблять значний внесок у формування прибутку. Все це неодмінно вплине на виявлення багатьох «прихованих» резервів, які допоможуть максимізувати прибуток [9].

Для аналізу фінансових результатів компанії, які впливають на її прибутки, можна використовувати багато технік, методів і моделей. Їх кількість і обсяг залежать від конкретних цілей. Центральну роль в аналізі фінансових результатів відіграє факторний аналіз, завдяки якому можна визначити вплив факторів на значення підсумкового показника (рис. 1.5).

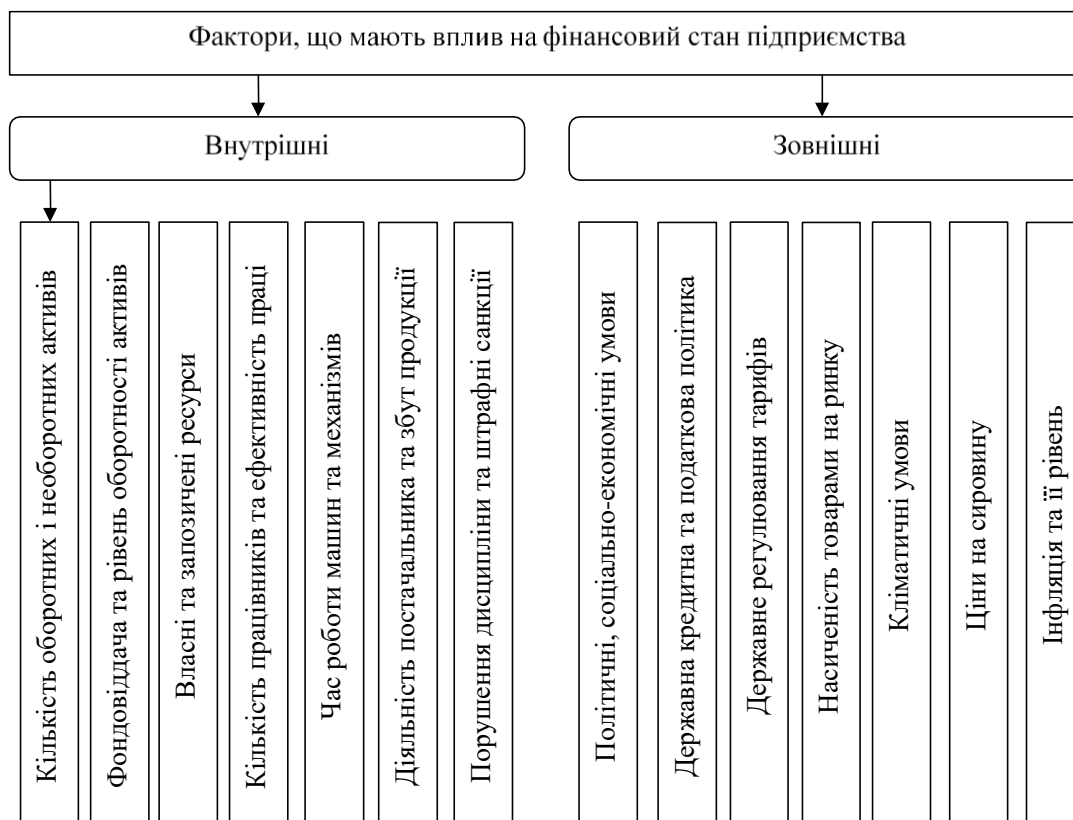

Рис. 1.5. Фактори визначення фінансового стану підприємства

Джерело: [26]

Для з'ясування впливу факторів на економічні та фінансові результати можна використовувати такі методи економічного аналізу: по-перше, ланцюгових підстановок, по-друге, абсолютних і відносних різниць, по-третє, індексний метод тощо. Факторний аналіз результатів здійснюється з огляду на види економічної діяльності компанії. Отже, за його результатами можна зробити висновки про вплив факторів на формування валового прибутку, від операційної діяльності, чистого прибутку тощо [1].

Управління фінансовими результатами базується на загальних принципах менеджменту, а саме цілеспрямованості, стимулюванні, плануванні та компетентності. Крім того, основним фактором є взаємозалежність, тобто необхідно враховувати, що контроль відбувається під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. Також необхідно враховувати принципи оптимальності та гнучкості. Принцип оптимальності вимагає вибору найкращого управлінського

рішення в кожній окремій ситуації, а принцип гнучкості вимагає здатності системи управління адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Метою управління фінансовими результатами підприємства має бути максимізація абсолютної складової чистого прибутку та стабільність його формування в часі. При цьому прибуток і, відповідно, управління прибутком компанії вважається джерелом формування капіталу акціонерів у вигляді грошових виплат дивідендів і збільшення ринкової вартості компанії і, як наслідок, збільшення у своїх корпоративних правах [19]. Управління фінансовими результатами включає: 1) облік факторів фінансових результатів; 2) створення фінансового результату; 3) перерозподіл фінансових результатів; 4) контроль за використанням фінансових результатів; 5) визначення фінансових результатів; 6) координація відповідних дій з управління складовими фінансової діяльності [3]. Основою управління фінансовими результатами підприємства має бути їх планування. Внутрішнє планування фінансових результатів базується на прогнозі створення та перерозподілу прибутку підприємства, на поточному плануванні використання прибутку [41].

В табл. 1.1 представлено процес планування фінансових результатів на підприємстві.

Таблиця 1.1

Кроки планування фінансового результату на підприємстві

Кроки	Характеристика
Перший	Визначення видів продукції чи послуг, що сприяють збільшенню прибутковості (загальний план підприємства).
Другий	Визначення собівартості ціни на продукцію, проведення бюджетування, встановлення взаємозв'язку показників виручки, собівартості, валового прибутку (збитку), податкових виплат. Як результат визначається сума чистого прибутку за сферою діяльності (поточне планування) .
Третій	Встановлюється система стратегічних цілей для формування прибутку, розробляється комплекс окремих показників таких як середньорічний темп прибутку та коефіцієнти рентабельності, які є мінімальними критеріями рівня формування прибутку у русі операційної діяльності підприємства на майбутній час (стратегічне планування прибутку).

Джерело: [5]

Отже, виявлено окремі характеристики, пов'язані з формуванням і використанням фінансових результатів, тобто прибутку, їх відображенням у поточному плані формування та використання фінансових ресурсів. Як базову модель для розробки поточних планів необхідно поділ року на квартали. Нині рівень розвитку економіки України вимагає впровадження передових методів управління фінансовими результатами підприємства, які, у свою чергу, враховують невизначеність середовища його життєдіяльності [7]. При плануванні формування прибутку враховуються різні методи, основними з яких є: метод екстраполяції; прямий рахунок; нормативний; метод планування прибутку з використанням системи взаємозв'язків між витратами, обсягом продажів і досягнутим прибутком; метод цільового отримання прямого прибутку; методика прогнозування потоків фінансування; факторне моделювання фінансових результатів [8].

Аналіз фінансових результатів підприємств відображає важливу роль у життєдіяльності та розвитку підприємства. Завдяки аналізу можна зрозуміти склад і структуру фінансових результатів, вивчити вплив факторів, що впливають на рівень фінансових результатів і контролювати прибутковість. Це дозволяє реалізовувати розумні та правильні рішення у сфері управління фінансовими результатами.

1.3 Методичні підходи оцінки ефективності управління фінансовими результатами діяльності підприємства

Ефективність управління фінансовими результатами можна оцінити системою показників, що характеризують результативність використання та ефективність, що забезпечується під впливом значної кількості внутрішніх і зовнішніх факторів, пов'язаних з економічними, законодавчими, соціальними тощо.

З урахуванням економічного обґрунтування ефективності показники можуть змінюватися в залежності від [35]:

- орієнтація підприємств на шлях інтенсивного розвитку та досягнення більш високого рівня ефективності;
- формування резервів подальшого вдосконалення господарської діяльності суб'єкта господарювання, орієнтації на впровадження інноваційних елементів науково-технічного прогресу та формування діяльності на основі вдосконалення технологічних процесів на підприємстві та вдосконалення в бік прогресивної організації процес виробництва;
- створення дієвого механізму підвищення ефективності господарської діяльності.

Значна кількість науковців досліджувала визначення такої категорії як категорія «фінансові результати», присвятила свої праці дослідженню джерел з точки зору їх формування та розмежуванню класифікаційних ознак, але дослідження оцінки управління фінансовими Результати діяльності вивчені недостатньо.

Крім цього, питання ефективності використання фінансових результатів кожен трактує по-різному. Автор Вовк В.М., з огляду на ефективність використання фінансових результатів, пропонує використовувати певну структуру капіталу і наполягає на тому, що розраховувати велику кількість коефіцієнтів незручно, оскільки багато з них схожі за своїми характеристиками та економічним значенням. Для визначення структури капіталу окремого підприємства достатньо розрахувати коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт концентрації позикового капіталу та коефіцієнт відношення позикового до власного капіталу [11].

У працях Вергун В. М. та Костенко О. О. висвітлено доцільність застосування правила вертикальної структури коштів та наголошено на ефективності аналізованої структури фінансових ресурсів, які можуть бути використані при прийнятті управлінських рішень щодо фінансування діяльності, особливо з урахуванням інвестиційної привабливості,

кредитоспроможності та окупності. Розраховуються такі коефіцієнти: коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт концентрації позикового капіталу, коефіцієнт боргу [10].

Науковець Кондратенко Н. О. підкреслює, що при оцінці гнучкості фінансової діяльності має сенс розшифровувати її як процес ефективного формування та розподілу у використанні фінансових ресурсів підприємства в умовах постійної невизначеності зовнішнього середовища та дефіциту часу при прийнятті управлінських рішень. Рекомендується використовувати методи розрахунку фінансових показників, які дають змогу порівнювати показники фінансового потенціалу та ефективності у формуванні успішної підприємницької діяльності, незалежно від розміру, обсягу використаних ресурсів та інших показників. Для цього рекомендується розрахувати такі групи коефіцієнтів [22]:

1. Показники майнового стану: частка оборотних засобів виробництва в оборотних активах, частка основних засобів в активах, частка довгострокових фінансових вкладень в активах, коефіцієнт мобільності активів;

2. Показники ділової активності: оборотність активів, оборотність власного капіталу;

3. Показники рентабельності: рентабельність активів за чистим прибутком, коефіцієнт стійкості економічного зростання;

4. Показники фінансової стійкості: маневреність власних оборотних коштів, коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт фінансового важеля;

5. Показники ліквідності: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності.

Науковець Шеремет О.О. у своїх роботах використовує розподіл за декількома алгоритмами для визначення фінансового стану, що також відображається на напрямку ефективного використання фінансових ресурсів

компанії. При розрахунку інтегрального показника доцільно розподілити велику кількість цільових показників з урахуванням групування [56]:

1. Показники ліквідності: коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт покриття, частка власних оборотних коштів у забезпеченні запасами;

2. Показники рентабельності: рентабельність підприємства, рентабельність продажів, рентабельність основної діяльності, термін окупності власного капіталу;

3. Показники ділової активності: загальна оборотність капіталу, середня оборотність пасивів, середня оборотність дебіторської заборгованості, оборотність власного капіталу;

4. Показники фінансової стійкості: коефіцієнт автономії, коефіцієнт структури акціонерного капіталу, коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів, коефіцієнт маневреності власних коштів [].

У працях Нечипорук О. В. рекомендовано використовувати «Методика рейтингової оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств». Цю методику доцільно застосовувати до підприємств, що підлягають приватизації, у цьому випадку доцільно розраховувати чотири коефіцієнти: коефіцієнт автономії (фінансової незалежності), коефіцієнт фінансування, коефіцієнт фінансової стійкості та коефіцієнт фінансового важеля [32].

У працях дослідників Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. розглядаються питання, що стосуються проблем у напрямку оптимізації фінансових результатів. Пропонується використання таких показників: коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт левериджу, коефіцієнт фінансування, коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт поточної ліквідності, загальний коефіцієнт покриття [35].

Економіст Єфіменко О. В. пропонує розраховувати такі показники, які розкривають сутність ефективного управління фінансовими результатами діяльності. До них можна віднести: коефіцієнт фінансового ризику, коефіцієнт

маневреності власного капіталу, коефіцієнт рентабельності продукції, продажів, сукупного капіталу та трудового капіталу, коефіцієнт фінансового левериджу [50].

Тому ефективність використання фінансових результатів підприємства часто розраховують за допомогою коефіцієнта фінансування або заборгованості, коефіцієнта фінансової стійкості, показника незалежності (автономності), коефіцієнта фінансової залежності, коефіцієнта маневреності власних коштів, коефіцієнта забезпеченості власними коштами та позикових коштів, а також коефіцієнт фінансового левериджу. Це пояснюється тим, що ці показники зазвичай характеризують ступінь використання фінансових результатів, розкривають їх структуру, а при аналізі цих показників робляться аналітичні висновки про формування оптимальної структури капіталу підприємства.

Ефективність використання фінансових результатів діяльності підприємства є предметом дослідження великої кількості вчених. Проте, незважаючи на наявність великої кількості фінансових показників та різних підходів у сфері визначення ефективності використання фінансових результатів діяльності, доцільно запропонувати систему критеріїв та їх порогових значень, які б сприяли найбільш точному оцінюванню ефективності використання наявних на підприємстві фінансових ресурсів, яка була б чіткою, обґрунтованою та могла враховувати характер господарської діяльності суб'єктів господарювання.

Слід зазначити, що при аналізі фінансових результатів підприємства необхідно узгодити всі існуючі завдання для забезпечення структурованого ефекту.

При проведенні якісного дослідження фінансових результатів підприємства та визначенні шляхів підвищення ефективності їх формування та використання можна використовувати такі аналітичні методи [23]:

– класичні методи аналізу господарської діяльності та фінансового аналізу: ланцюгові підстановки, арифметичні різниці, баланс, відсотки,

диференціальний, логарифмічний, інтегральний, прості та складні відсотки, дисконтування;

– методи математичної статистики для вивчення взаємозв'язків: кореляційний, регресійний, дискримінантний, дисперсійний, факторний, коваріаційний аналіз тощо;

– економетричні методи: матричні, теорії міжгалузевої рівноваги [11].

Враховуючи різноманітність завдань, при аналізі фінансових ресурсів і результатів діяльності підприємства їх слід вирішувати в поєднанні з системою методичних прийомів і методів оцінки ефективності використання фінансових ресурсів.

На рис. 1.6 представлено схему аналізу фінансових ресурсів підприємства.

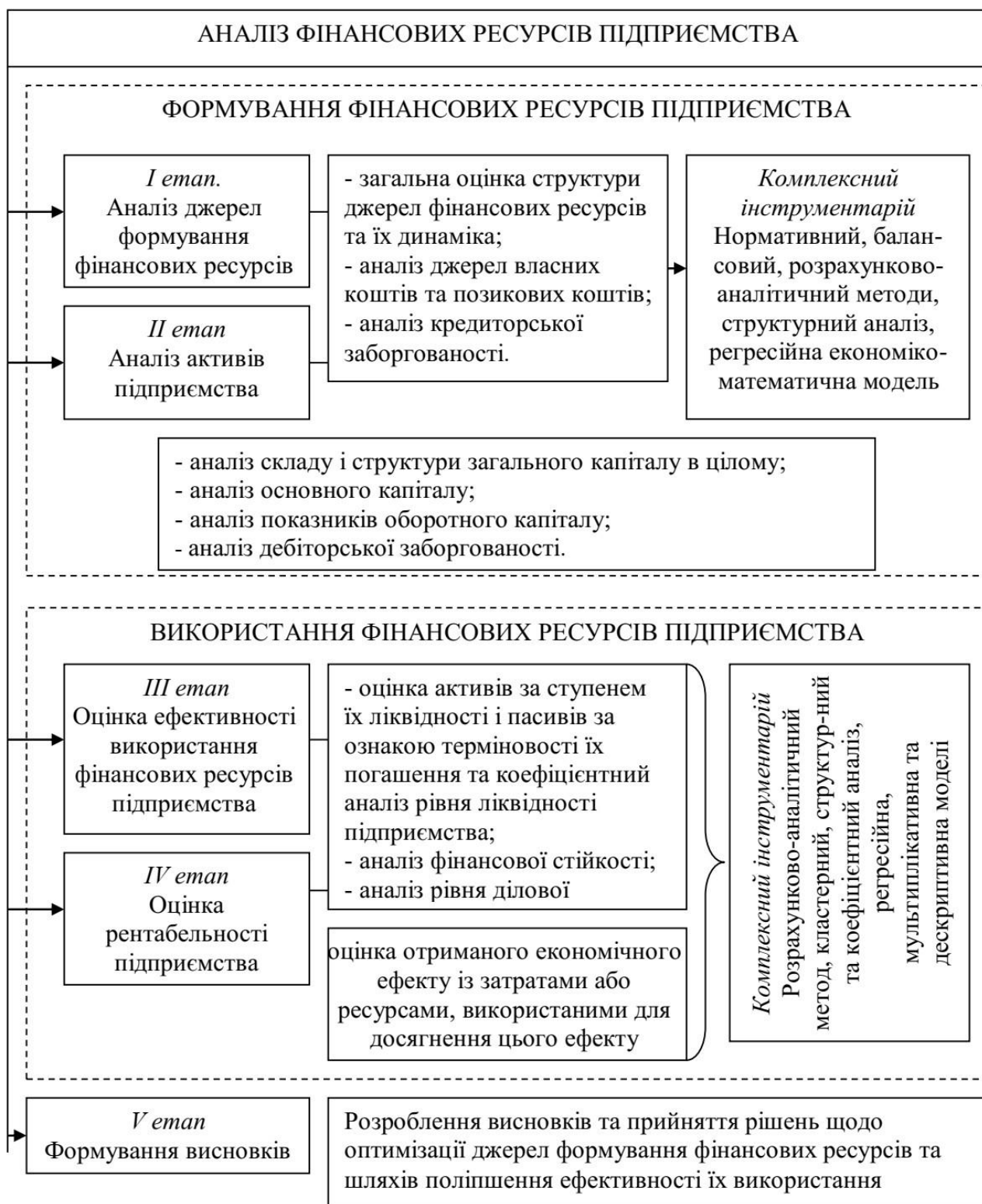

Рис. 1.6. Структурно-логічна схема аналізу фінансових ресурсів підприємств

Джерело: [54]

Отже, можна зробити висновок щодо аналізу фінансових результатів підприємства та дослідження якісних та ефективних управлінських рішень у процесі розрахунку показників фінансової ефективності, які становлять суттєвий зміст фінансового аналізу ефективності підприємницької діяльності.

Підвищення якості управління потребує розробки та вдосконалення методичного та методичного забезпечення аналізу фінансового стану підприємства та планування його діяльності.

При аналізі фінансових показників, що характеризують діяльність підприємства, вирішуються наступні важливі завдання [4]:

- 1) розрахунок оптимального складу, розміру та структури фінансових результатів підприємства;
- 2) загальний розрахунок показників, що дозволяють оцінити рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами;
- 3) розрахунок показників, що характеризують ефективність використання та розміщення фінансових ресурсів підприємства;
- 4) обґрунтування стратегії фінансового розвитку підприємства;
- 5) дослідження факторів, що впливають на процеси формування та використання фінансових результатів підприємства;
- 6) аналіз темпів змін фінансового забезпечення підприємства та їх напрямків;
- 7) визначення та накопичення резервної частки, що сприяє підвищенню ефективності у сфері управління фінансовими результатами підприємства;
- 8) розробка проекту управлінського рішення щодо зменшення виявлених недоліків і створення резервів підвищення ефективності управління фінансовими результатами підприємства [26].

Отже, управління фінансовими результатами компанії є досить багатофакторним процесом, відмінності якого залежать від розміру компанії та галузі, до якої вона належить. Умовна компанія зазвичай може керуватися групою показників, які являють собою найбільш відповідну комбінацію для певного періоду її діяльності. Аналіз та контроль оптимальності структури

фінансових результатів та ефективності їх використання сприятиме підвищенню ефективності діяльності підприємства та підвищенню його конкурентоспроможності.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ КП «ВОДОКАНАЛ ДОЛИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

2.1. Характеристика та аналіз фінансового стану КП «Водоканал Долинської міської ради»

Вивчення особливостей діяльності КП «Водоканал Долинської міської ради» відбувається в два етапи: проведення економічного та фінансового аналізу діяльності підприємства.

Комплексний аналіз фінансового стану КП «Водоканал Долинської міської ради» дозволить виявити основні недоліки в управлінні фінансовими ресурсами та розробити план, який дозволить підприємству уникнути можливих ризиків та спрямувати ресурси в обрану стратегію розвитку.

У табл. 2.1 та на рис. 2.1 наведено динаміку зміни балансових показників за період 2021-2023 рр.

Таблиця 2.1

Динаміка змін показників балансу КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2022-2023 рр, тис. грн.

№	Показник балансу	Роки			Абсолютне відхилення 2023 р. до 2021 р.	Темп приросту 2023 р. до 2021 р.
		2021	2022	2023		
1	Необоротні активи	18 920	21 589	31 473	12 553	66,3
2	Оборотні активи	6 132	5 386	7 108	976	15,9
3	Валюта балансу	25 052	26 975	38 581	13 529	54,0
4	Власний капітал	6 911	10 408	16 750	9 839	142,4
5	Поточні зобов'язання	18 141	16 567	21 831	3 690	20,3

Джерело: розраховано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

Загалом, згідно з попереднім аналізом фінансового стану підприємства, у 2023 році валюта балансу збільшилася на 54,0% порівняно з 2021 роком.

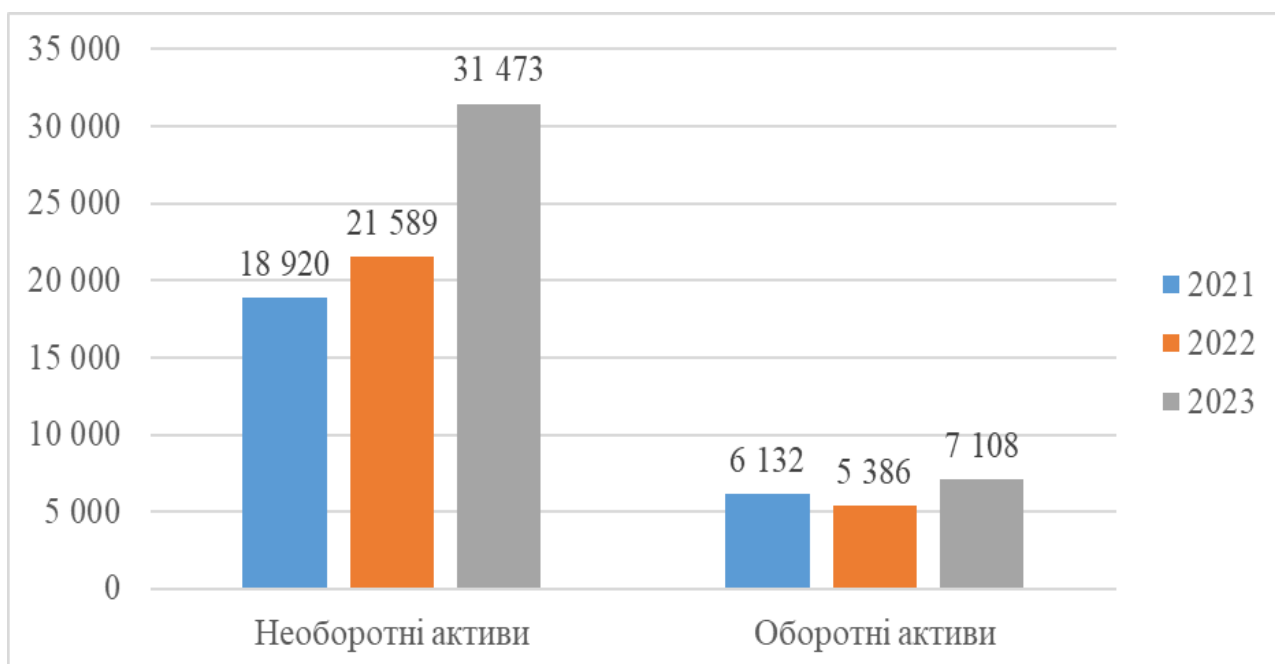

Рис. 2.1. Динаміка змін балансу активів КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр.

Джерело: побудовано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

Згідно з дослідженням динаміки змін активів, у 2021-2023 роках спостерігається різке збільшення їх складу. Це пов'язано зі збільшенням запасів по відношенню до оборотних активів і оновленням основних засобів по відношенню до необоротних активів. Оборотні активи за 2021-2023 роки збільшилися на 15,9 %, що свідчить про збільшення ліквідності підприємства.

Важливою частиною оцінки фінансового стану підприємства є аналіз його активів, який проводиться з метою формування оптимальної структури активів та забезпечення їх ефективного використання» [].

Проаналізуємо структуру активів КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр. (рис. 2.2).

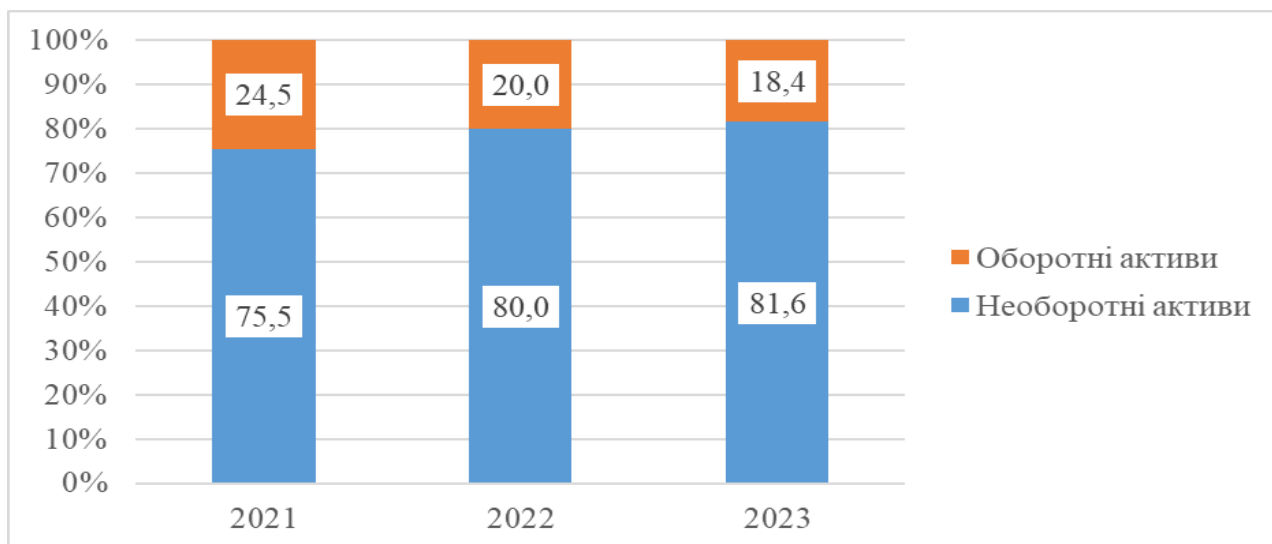

Рис. 2.2. Структура активів КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр.

Джерело: побудовано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

Аналіз структури активів підприємства показує, що у 2021-2023 роках переважну частину активів займали необоротні активи – 75,5%, 80,0 та 81,6 % відповідно.

Проведемо дослідження динаміки пасивів КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр. на рис. 2.3.

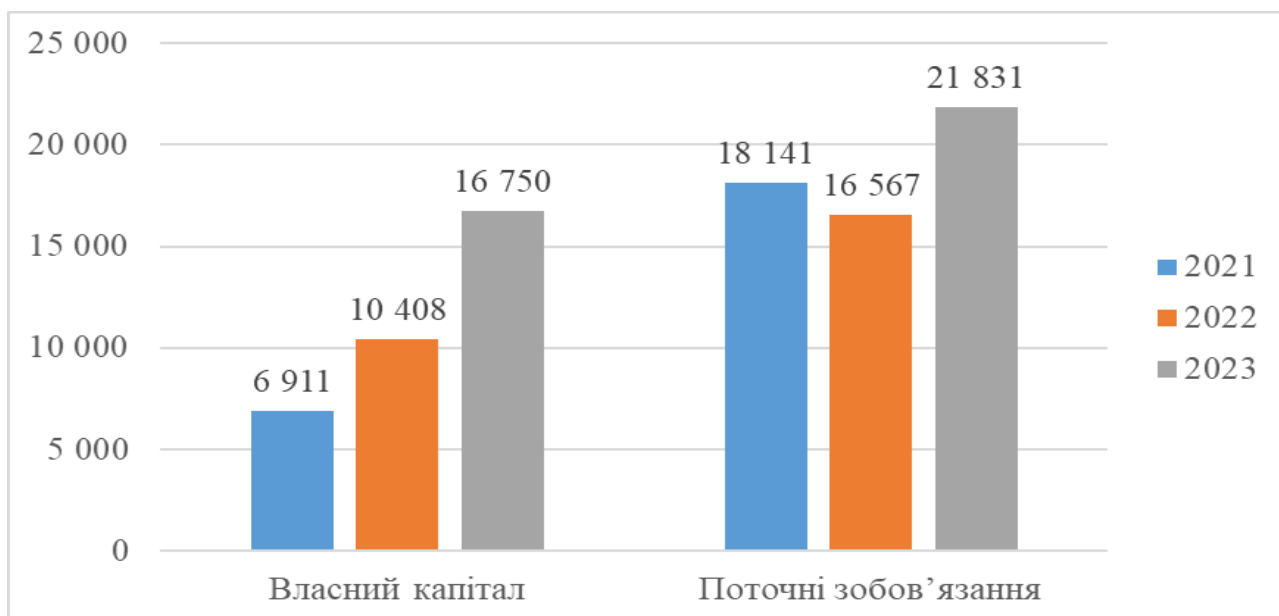

Рис. 2.3. Динаміка змін пасивів КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр.

Джерело: побудовано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

Аналіз рис. 2.3 свідчить про зміни пасивів підприємства. А саме виявлено тенденцію до зростання власного капіталу підприємства. Так, у 2023 році відбулося зростання порівняно з 2021 роком (на 142,4 %) за рахунок збільшення додаткового капіталу та зареєстрованого капіталу. Такі зміни свідчать про підвищення фінансової незалежності підприємства.

Подібно до аналізу структури активів, розглянемо структуру пасивів КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 роках (рис. 2.4).

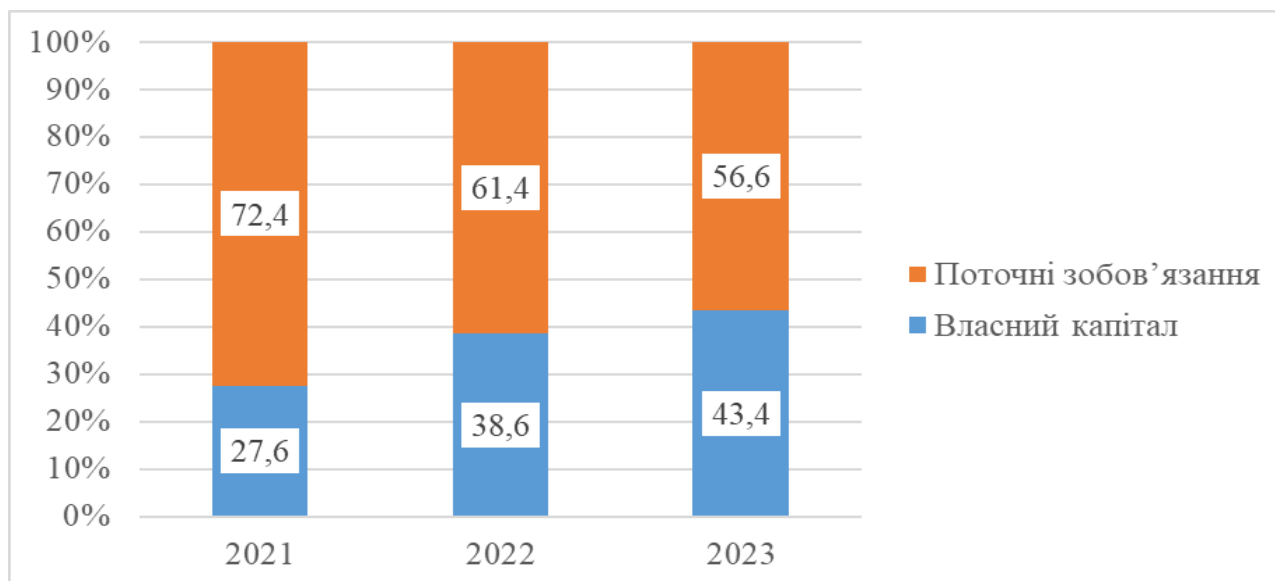

Рис. 2.4. Структура пасивів КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр.

Джерело: побудовано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

За результатами аналізу структури пасивів підприємства встановлено, що у 2021-2023 роках найбільшу частку пасивів становили поточні зобов'язання – 72,4%, 61,4 % та 56,6 % відповідно.

Для обґрунтування оцінки фінансового стану КП «Водоканал Долинської міської ради» необхідно провести додаткові розрахунки щодо активів, пасивів та фінансових результатів підприємства.

Оцінка фінансового стану підприємства цікавить інвесторів, кредиторів, постачальників матеріально-технічних ресурсів, органів державного управління та керівників підприємства [34].

Оцінка фінансового стану КП «Водоканал Долинської міської ради» здійснюється за такими напрямками:

- оцінка фінансової стійкості підприємства;
- оцінка ліквідності підприємства;
- оцінка витрат бізнесу.

У табл. 2.2 наведено методику розрахунку показників за даними балансу, які використовуються для визначення фінансового стану підприємства.

Таблиця 2.2

Відносні показники для оцінки фінансового стану КП «Водоканал Долинської міської ради»

Група показників	Назва показника	Розрахунок (код рядка Балансу)
Фінансова стійкість підприємства	Коефіцієнт фінансової автономії	р. 1495 / р. 1900
	Коефіцієнт фінансової залежності	р. 1900 / р. 1495
	Коефіцієнт фінансового ризику	(р. 1595 + р. 1695 + р. 1665) / р. 1495
	Коефіцієнт маневреності	(р. 1495 - р. 1095) / р. 1495
	Коефіцієнт поточної заборгованості	р. 1695 / р. 1900
Ліквідність підприємства	Коефіцієнт покриття	р. 1195 / р. 1695
	Коефіцієнт швидкої ліквідності	(р. 1195 – р. 1100) / р. 1695
	Робочий капітал	р. 1195 – р. 1695
	Частка оборотних засобів в активах	р. 1195 / р. 1300
Аналіз витрат підприємства	Собівартість реалізованої продукції на 1 грн. чистого доходу	р. 2050 / р. 2000

Джерело: [22]

Проведемо розрахунки за наведеними вище показниками для оцінки фінансового стану КП «Водоканал Долинської міської ради» (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

**Динаміка основних індикаторів фінансового стану КП «Водоканал
Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр.**

Коефіцієнт фінансової автономії	0,28	0,39	0,43	0,16	57,4
Коефіцієнт фінансової залежності	3,62	2,59	2,30	-1,32	-36,5
Коефіцієнт фінансового ризику	2,62	1,59	1,30	-1,32	-50,3
Коефіцієнт маневреності	-1,74	-1,07	-0,88	0,86	-49,4
Коефіцієнт поточної заборгованості	0,72	0,61	0,57	-0,16	-21,9
Коефіцієнт покриття	0,34	0,33	0,33	-0,01	-3,6
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,31	0,23	0,18	-0,13	-41,7
Робочий капітал	-12009	-11181	-14723	-2714,00	22,6
Частка оборотних засобів в активах	0,24	0,20	0,18	-0,06	-24,7
Собівартість реалізованої продукції на 1 грн. чистого доходу	1,01	0,80	0,90	-0,11	-11,2

Джерело: розраховано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

Порівняння отриманих результатів розрахунку динаміки показників фінансової стійкості з нормативними значеннями показників свідчить про негативний фінансовий стан підприємства у 2021-2023 роках. Аналіз результатів окремо обраних коефіцієнтів дає наступну інформацію:

1. За фінансовими результатами 2021-2023 років показник фінансової автономії мав значення нижче нормативного ($>0,5$), у зв'язку з чим підприємство покладалося на залучені ресурси.

2. Відповідно до розрахунків коефіцієнта фінансової залежності КП «Водоканал Долинської міської ради» у 2021-2023 роках завищено нормативне значення (<2), що призвело до посилення залежності підприємства від кредитів.

3. У 2021-2023 роках критичного значення набуває коефіцієнт фінансового ризику, який вказує на наявність великої суми позикових коштів у співвідношенні 1 гривні до власних коштів, інвестованих в активи.

4. Протягом 2021-2023 років коефіцієнт маневреності жодного разу не досягав нормативного нормативу ($>0,5$). Такий результат свідчить про нестабільність функціонування підприємства. Проте динаміка зміни результату

розрахунку позитивна, тому можна вважати, що гнучкість підприємства щодо використання власного капіталу зростає.

5. Що стосується значення коефіцієнта поточної заборгованості, зниження цього показника за період 2021-2023 років свідчить про зменшення боргового навантаження на власний капітал підприємства.

Динаміку показників фінансової стійкості КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 років представлено на рис. 2.5.

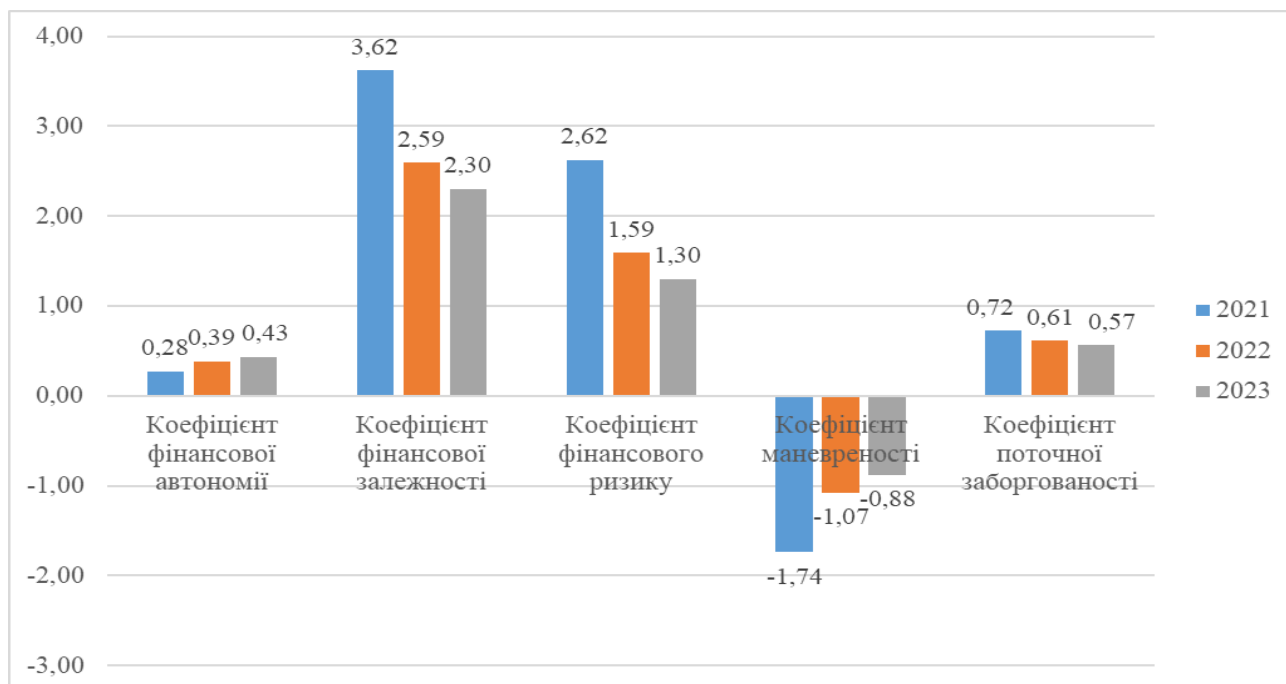

Рис. 2.5. Динаміка показників фінансової стійкості КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр.

Джерело: побудовано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

Група показників ліквідності свідчить про негативні тенденції та зменшення потенціалу підприємства зі стратегічної точки зору. Проте частка оборотних активів в активах падає, оскільки зросли поточні зобов'язання.

За результатами аналізу стану фінансування КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 років можна зробити наступні висновки:

1. Основною проблемою для підприємства є висока собівартість продукції, що унеможлиблює підвищення прибутковості;

2. Щодо фінансової стійкості підприємства спостерігається позитивна динаміка, але підприємство є фінансово залежним від зобов'язань;

3. Наявна позитивна динаміка рентабельності активів, власного капіталу та виробництва.

Отже, керівництву КП «Водоканал Долинської міської ради» необхідно розробити ефективну стратегію вдосконалення системи управління фінансами з метою підвищення прибутковості та ефективності, що вплине на подальше розширення підприємства, його розвиток та можливість впливу на інші сфери діяльності.

2.2. Оцінка формування фінансових результатів КП «Водоканал Долинської міської ради»

Позитивний фінансовий результат є основною метою діяльності підприємства та одним із ключових показників, що визначає ефективність його функціонування, служить джерелом розрахунків для бюджетів усіх рівнів, а також забезпечує процес розширеного відтворення виробництва.

Проаналізуємо, як формувалися фінансові результати за 2021-2023 роки та які фактори вплинули на кінцевий фінансовий результат діяльності – чистий прибуток підприємства.

В табл. 2.4 представлено динаміку показників формування фінансових результатів КП «Водоканал Долинської міської ради».

Результати фінансово-господарської діяльності КП «Водоканал Долинської міської ради» за 2021-2023 роки – отримання чистого фінансового результату: прибутку. Динаміка чистого прибутку підприємства суттєво збільшилася, оскільки у 2021 році підприємство отримало збиток в сумі 4861 тис. грн. А у 2023 році підприємство отримало чистий прибуток в сумі 1356 тис. грн, тобто збільшився порівняно з 2021 роком на 6 217 тис. грн або на 2527,9%.

Таблиця 2.4

Динаміка показників формування фінансових результатів КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр., тис. грн.

Показник	Роки			Абсолютне відхилення 2023 р. до 2021 р.	Темп приросту 2023 р. до 2021 р.
	2021	2022	2023		
1.Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	22 636	33 258	32 709	10 073	44,5
2.Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	22 836	26 759	29 307	6 471	28,3
3.Валовий прибуток (+), збиток (-)	-200	6 499	3 402	3 602	1801,0
4.Інші операційні доходи	287	556	816	529	184,3
5.Адміністративні витрати	3 309	4 471	4 461	1 152	34,8
6.Витрати на збут	2 700	3 481	4 001	1 301	48,2
7.Інші операційні витрати	556	1 102	1 284	728	130,9
8.Фінансові результати від операційної діяльності: прибуток (+), збиток (-)	-6 478	-1 999	-5 528	950	14,7
9. Інші доходи	2 717	3 860	9 211	6 494	239,0
10. Інші витрати	1 100	1 527	2 327	1 227	111,5
11.Фінансові результати до оподаткування: прибуток (+), збиток (-)	-4 861	334	1 356	6 217	-127,9
12.Податок на прибуток	-	63	-	-	-
13.Чистий прибуток: прибуток (+), збиток (-)	-4 861	271	1 356	6 217	2527,9

Джерело: розраховано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

Такий результат забезпечується дією наступних факторів (рис. 2.6). У 2023 році приріст чистого доходу від реалізації продукції становив 44,5 %, а собівартість реалізованої продукції знизилася на 28,3%.

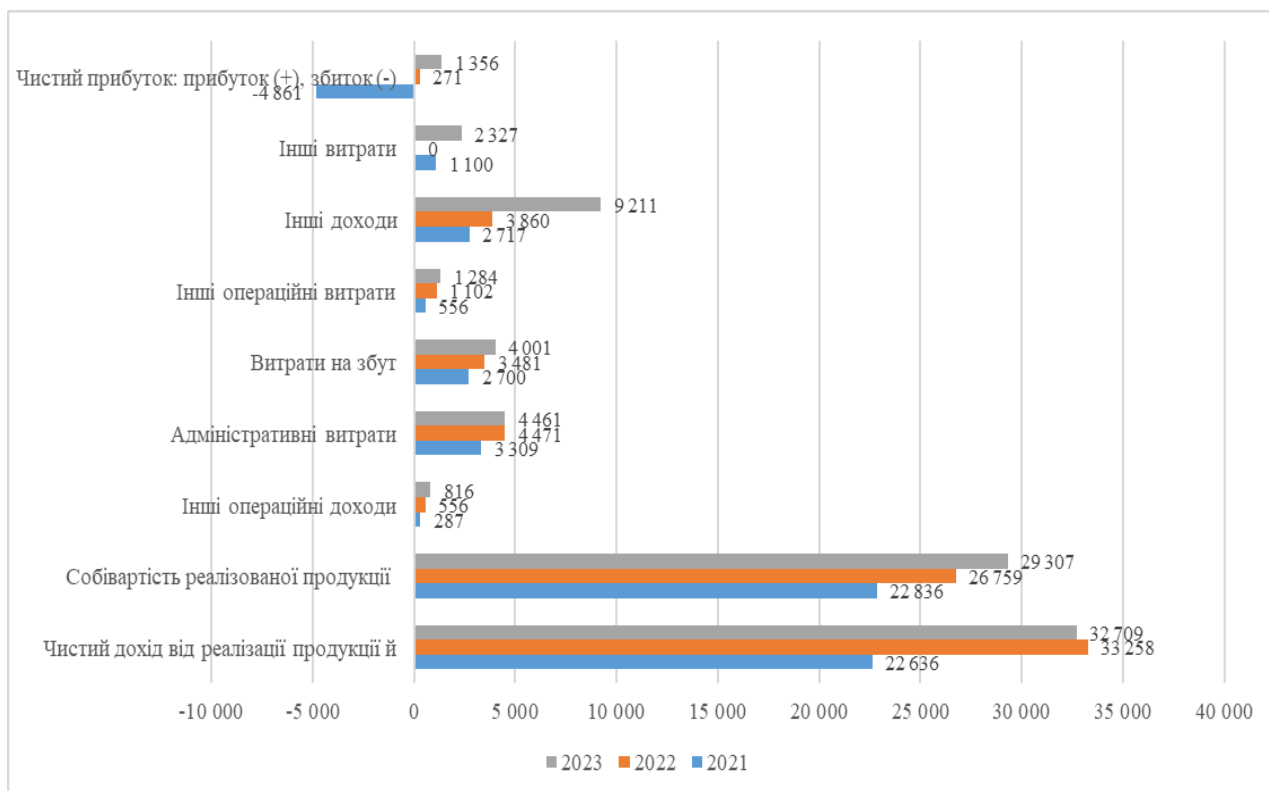

Рис. 2.6. Динаміка фінансових результатів КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр.

Джерело: побудовано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

Отриманий у 2023 році валовий прибуток перевищив значення 2021 року на 3 602 тис. грн., або на 1801,0 %.

Що стосується інших операційних доходів, то вони збільшилися на 529 тис. грн або на 184,3%. Значно зросли адміністративні витрати. Таким чином, заявлені витрати зросли на 1 152 тис. грн або на 34,8%. Також суттєво зросли витрати на збут за досліджуваний період на 1 301 тис. грн. або на 48,2 %. Інші операційні витрати збільшилися на 728 тис. грн., або на 130,9 %.

Фінансовий результат від операційної діяльності за 2023 рік склав збиток -5 528 тис. грн. проти збитку 2021 року в сумі 6 478 тис. грн. У 2023 році підприємство отримувало значні інші доходи в сумі 9 211 тис. грн., що на 6 494 тис. або на 239,0 % більше в порівнянні з 2021 роком. У 2023 році інші витрати склали 2 327 тис. грн., що на 1 227 тис. грн. або на 111,5 % більше 2021 року..

Відповідно це вплинуло на формування позитивного результату, отримання чистого прибутку в 2023 році.

Зупинимось детальніше на аналізі операційних витрат підприємства, оскільки вони служать інструментом оцінки техніко-економічного рівня виробництва і праці, ефективності управління тощо.

У 2023 році операційні витрати КП «Водоканал Долинської міської ради» порівняно з 2021 роком збільшилися на 10 879 тис. грн., або на 35,7% (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Динаміка операційних КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр., тис. грн.

Показник	Роки:			Абсолютне відхилення 2023 р. до 2021 р.	Темп приросту 2023 р. до 2021 р.
	2021	2022	2023		
1. Матеріальні затрати	10 035	13 077	15 008	4 973	49,6
2. Витрати на оплату праці	15 172	17 219	18 544	3 372	22,2
3. Відрахування на соціальні заходи	3 084	3 539	3 718	634	20,6
4. Амортизація	1 269	1 635	1 646	377	29,7
5. Інші операційні витрати	941	1 931	2 464	1 523	161,8
6. Разом	30 501	37 401	41 380	10 879	35,7

Джерело: розраховано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

Таке збільшення зумовлено збільшенням матеріальних витрат підприємства на 4 973 тис. грн., або на 49,6 %. Значно зросли витрати на оплату праці – на 3 372 тис. грн., або на 22,2 %. Відрахування на соціальні заходи зросли на 634 тис. грн, або на 20,6%, а амортизація – на 377 тис. грн. (29,7%). Збільшення інших операційних витрат у 2023 році порівняно з 2021 роком склало 1 523 тис. грн., або 161,8%.

Операційні витрати ПрАТ «Велика Бурімка» у 2017 році зросли на 21 млн 741 тис. грн або на 84,65% порівняно з 2016 роком. Це призвело до значного зростання матеріальних витрат підприємства (на 27 млн 526 тис. грн або в 2,8 раза). Збільшення відрахувань на соціальні заходи склало 74 тис. грн або 14,68%.

В табл. 2.6 представлено структурну динаміку операційних витрат КП «Водоканал Долинської міської ради».

Таблиця 2.6

**Динаміка структури операційних КП «Водоканал Долинської міської ради»
протягом 2021-2023 рр., %**

Показник	Роки:			Зміни (+,-), %
	2021	2022	2023	
1. Матеріальні затрати	32,9	35,0	36,3	3,4
2. Витрати на оплату праці	49,7	46,0	44,8	-4,9
3. Відрахування на соціальні заходи	10,1	9,5	9,0	-1,1
4. Амортизація	4,2	4,4	4,0	-0,2
5. Інші операційні витрати	3,1	5,2	6,0	2,9
6. Разом	100,0	100,0	100,0	0,0

Джерело: розраховано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

У 2021 році в складі операційних витрат КП «Водоканал Долинської міської ради» найбільшу частку займали витрати на оплату праці (49,7%). У 2023 році частка цієї частини операційних витрат зменшилася до 44,8%. У 2023 році в порівнянні з 2021 роком частка матеріальних витрат збільшилася на 3,4 в.п., а частка інших операційних витрат зросла з 3,1% до 6,0%. Зменшилася питома вага відрахувань на соціальні заходи та амортизаційних відрахувань на 1,1 та 0,2 в.п. відповідно.

Процес формування фінансових результатів спрямований на досягнення бажаного розміру та реалізацію всіх резервів за рахунок фінансової, операційної та інвестиційної діяльності. КП «Водоканал Долинської міської ради» здійснює виключно оперативну діяльність, ефективність якої за останні три роки збільшилася, що пов'язано зі збільшенням обсягів реалізації та зростанням витрат підприємства. Кількісні показники прибутковості показали тенденцію до збільшення.

2.3. Діагностика ефективності управління фінансовими результатами діяльності підприємства

Управління фінансовими результатами є важливою складовою успішної роботи будь-якого бізнесу. В умовах конкурентного бізнес-середовища, де зусилля спрямовані на досягнення поставлених цілей та забезпечення сталого зростання, діагностика ефективності управління фінансовими результатами є необхідним інструментом для оцінки ефективності та прийняття обґрунтованих рішень.

Діагностика ефективності управління фінансовими результатами дозволяє виявити сильні та слабкі сторони фінансової діяльності, виявити потенційні проблеми та знайти шляхи покращення фінансових результатів. Це дозволяє компанії підтримувати стабільні фінансові показники, забезпечувати ефективне використання ресурсів і вирішувати фінансові проблеми, які можуть виникнути в нестабільному зовнішньому середовищі [42].

Тому діагностика ефективності управління фінансовими результатами є важливим інструментом підтримки фінансової стійкості та успішності підприємства в нестабільному зовнішньому середовищі. Цей процес дозволяє виявити потенційні проблеми, розробити стратегії зменшення фінансового ризику та забезпечити ефективне використання ресурсів для досягнення ваших цілей.

Надалі аналізуватимемо коефіцієнти діяльності КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 роках у табл. 2.7 за даними фінансової звітності.

Таблиця 2.7

Аналіз показників ділової активності КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр.

Показник	Роки			Абсолютне відхилення 2023 р. до 2021 р.	Темп приросту 2023 р. до 2021 р.
	2021	2022	2023		
Коефіцієнт оборотності активів	0,90	1,23	0,85	-0,06	-6,2
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	5,33	9,04	8,52	3,19	59,7
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	1,93	2,53	2,37	0,44	22,9
Коефіцієнт оборотності запасів	40,06	37,53	18,81	-21,25	-53,0
Період оборотності активів, дні	398	292	425	26	6,6
Період оборотності дебіторської заборгованості, дні	68	40	42	-25	-37,4
Період оборотності кредиторської заборгованості, дні	187	142	152	-35	-18,7
Період оборотності запасів, дні	9	10	19	10	113,0
Тривалість операційного циклу, дні	76	49	61	-15	-19,7
Тривалість оборотності оборотного капіталу, дні	-110	-93	-90	20	-17,9

Джерело: розраховано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

Аналізуючи показники господарської діяльності КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 роки, можна зробити такі висновки:

Коефіцієнт оборотності активів збільшився з 0,9 у 2021 році до 1,23 у 2022 році, а потім знову зменшився до 0,85 у 2023 році. Це свідчить про менш ефективне використання активів підприємства та падіння її продажів у цей період.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зріс з 5,33 у 2021 році до 9,04 у 2022 році та зменшився до 8,52 у 2023 році. Це може свідчити про краще управління дебіторською заборгованістю та швидкий оборот.

Оборотність кредиторської заборгованості також зросла з 1,93 у 2021 році до 2,53 у 2022 році та до 2,37 у 2023 році. Це може свідчити про більш ефективне управління кредиторською заборгованістю та здатність підприємства відстрочувати платежі постачальникам.

Коефіцієнт оборотності запасів знизився на 21,25 у 2023 році порівняно з 2021 роком. Це може бути пов'язано зі зменшенням продажів або надмірними запасами.

Період обороту активів збільшився на 26 дня у 2023 році порівняно з 2021 роком, тобто підприємству потрібно більше часу, для повного обороту своїх активів.

Період оборотності дебіторської заборгованості в 2023 році скоротився на 25 днів порівняно з 2021 роком, що свідчить про те, що підприємство почало швидше стягувати кошти з клієнтів.

Період обороту кредиторської заборгованості скоротився на 35 днів у 2023 році порівняно з 2021 роком, що свідчить про те, що підприємство почало швидше платити постачальникам.

Період обороту запасів збільшився з 9 днів у 2021 році до 19 днів у 2023 році, що є негативним знаком.

Тривалість операційного циклу зменшилася з 76 днів у 2021 році до 61 дня у 2023 році, що вказує на покращене управління оборотним капіталом та більш ефективний рух грошових коштів на підприємстві.

Загальна тенденція до скорочення операційного циклу є позитивною, оскільки це дозволяє підприємству швидше конвертувати запаси та дебіторську заборгованість у готівку.

Загалом, аналіз періоду оборотності дебіторської, кредиторської заборгованості та запасів дає змогу зрозуміти, наскільки ефективно підприємство управляє своїм оборотним капіталом. Скорочення часу обороту

дебіторської та кредиторської заборгованості та запасів свідчить про те, що підприємство стає більш ефективним і може скоротити свої фінансові витрати. Однак зростання цих показників у 2023 році може бути попередженням про можливі проблеми в майбутньому.

Наступним етапом діагностики ефективності управління фінансовими результатами діяльності є аналіз показників рентабельності. Цей аналіз можна використовувати для визначення того, наскільки ефективно використовуються ресурси підприємства.

В табл. 2.8 представлено розрахункові значення показників рентабельності КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр.

Таблиця 2.8

Аналіз показників рентабельності КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр., %

Показник	Роки			Абсолютне відхилення 2023 р. до 2021 р.
	2021	2022	2023	
Рентабельність підприємства (активів, виробництва)	-19,40	1,00	3,51	22,92
Рентабельність власного капіталу	-70,34	2,60	8,10	78,43
Рентабельність залученого капіталу	-26,80	1,64	6,21	33,01
Валова рентабельність реалізованої продукції	-28,62	-6,01	-16,90	11,72
Рентабельність необоротних активів	-25,69	1,26	4,31	30,00
Рентабельність оборотних активів	-79,27	5,03	19,08	98,35

Джерело: розраховано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

На рис. 2.7 графічно представлено динаміку показників рентабельності КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 рр.

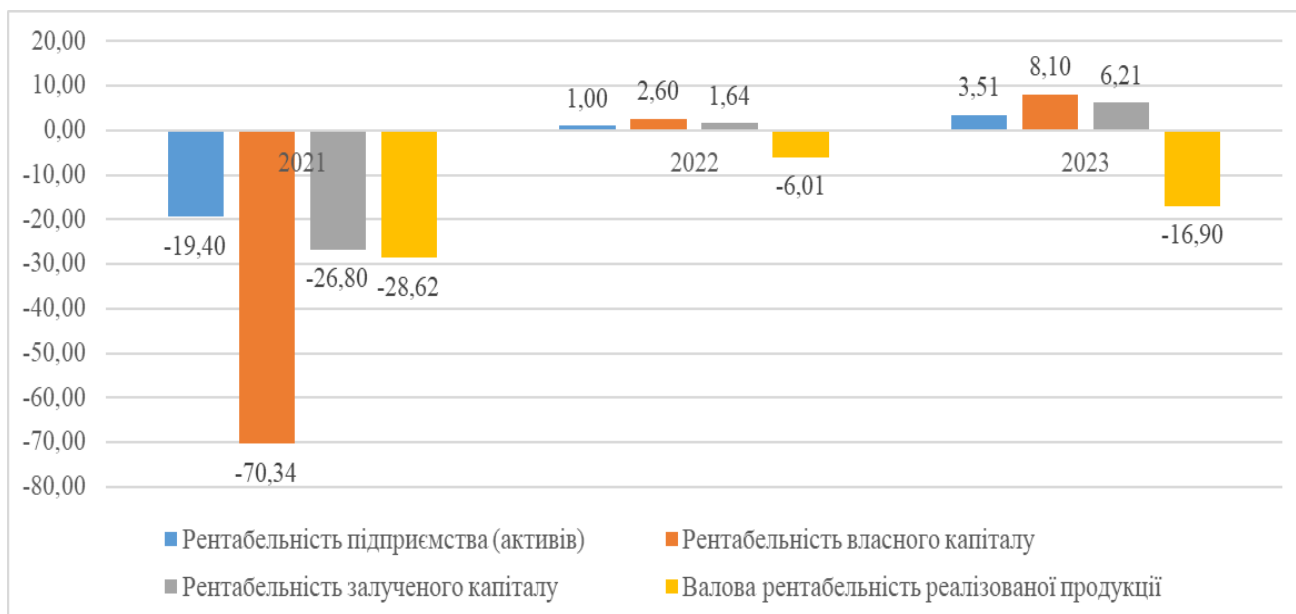

Рис. 2.7. Динаміка ресурсних показників рентабельності КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021 – 2023 роках, %

Джерело: побудовано на основі звітності КП «Водоканал Долинської міської ради»

Підсумовуючи аналіз у табл. 2.8 та на рис. 2.7, можна зробити такі висновки:

Рентабельність підприємства зросла з -19,40 % у 2021 році до 3,51 % у 2023 році, що свідчить про значне покращення фінансового стану підприємства.

Рентабельність власного капіталу збільшилося з -70,34% у 2021 році до 8,1% у 2023 році. Це може свідчити про підвищення ефективності використання власних коштів підприємства.

Рентабельність залученого капіталу зросла на 33,01 % у 2023 році порівняно з 2021 роком.

Валова рентабельність реалізованої продукції зросла на 11,72% у 2023 році порівняно з 2021 роком. Це може свідчити про зменшення витрат на виробництво та/або збільшенням цін на продукцію.

Рентабельність необоротних активів у 2023 році порівняно з 2021 роком збільшився на 30,00%. Це може свідчити про ефективне використання основних засобів.

Рентабельність оборотних активів у 2023 році зросла на 98,35 % порівняно з 2021 роком. Це свідчить про покращення ефективності використання оборотних активів.

Загалом можна зробити висновок, що КП «Водоканал Долинської міської ради» продемонструвала значне покращення фінансових показників у 2023 році порівняно з 2021 роком. Показники рентабельності зросла протягом 2021-2023 років, що може свідчити про ефективне управління ресурсами підприємства.

Отже, в цілому можна зробити висновок, що управління фінансовими результатами КП «Водоканал Долинської міської ради» було ефективним в умовах нестабільного зовнішнього середовища, однак виявлено деякі проблемні моменти, пов'язані зі збільшенням витрат. Також необхідно розвивати діяльність і шукати нові можливості для збільшення продажів і підвищення прибутковості підприємства.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Формування стратегії управління фінансовими результатами діяльності підприємства

Сьогодні необхідність розробки фінансової стратегії є важливою складовою успішного функціонування будь-якого підприємства, незалежно від його розміру, організаційно-правової форми та виду діяльності. Проте аналіз окремих публікацій показав, що сучасні науково-методичні підходи до питання формування фінансових стратегій є недостатньо зрілими як у науковому, так і в організаційно-практичному плані. Про це свідчить відсутність обґрунтування єдиної послідовності етапів процесу формування фінансової стратегії, принципів її реалізації та методичних рекомендацій, які б комплексно враховували різноманітні характеристики підприємств, особливо аграрного сектору.

Формування фінансової стратегії базується на фінансових відносинах підприємства з інвесторами, кредиторами та державними органами. По суті, мова йде про необхідність розробки базової фінансової концепції підприємства, пов'язаної з підвищенням ефективності управління грошовими потоками, удосконаленням формування фондів у певних співвідношеннях та використанням фінансових ресурсів за цільовим призначенням [3].

Загальну схему формування фінансової стратегії КП «Водоканал Долинської міської ради» можна представити на рис. 3.1.

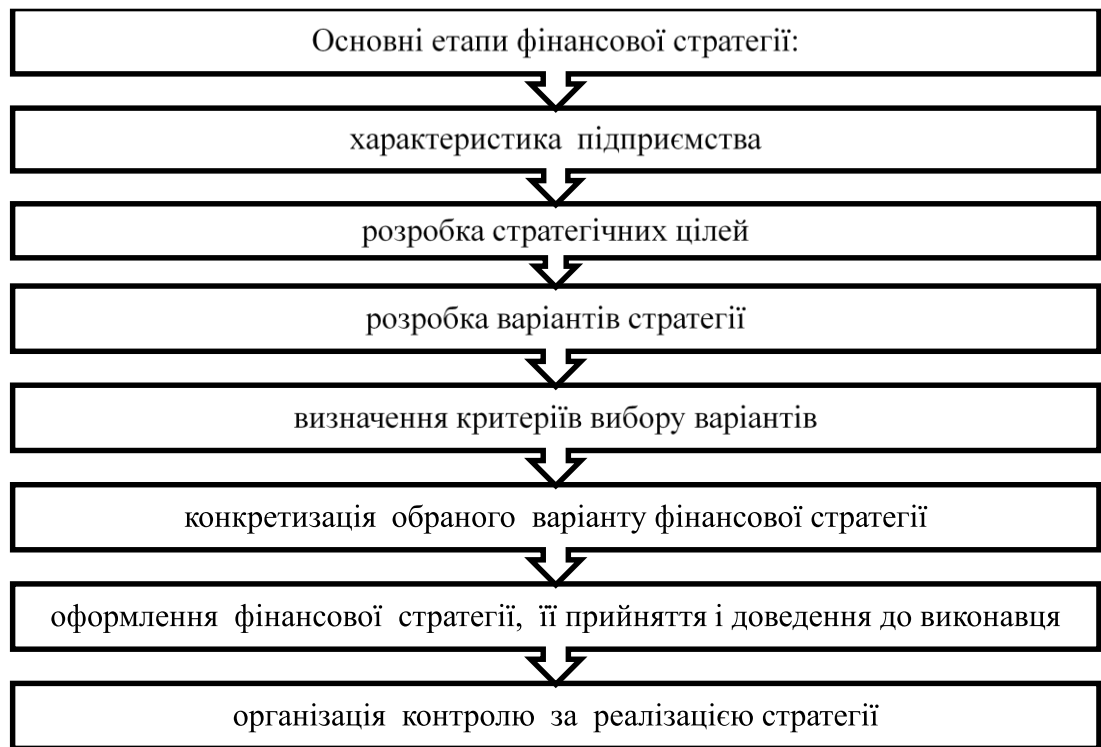

Рис. 3.1. Етапи формування фінансової стратегії підприємства

Джерело: [43]

Враховуючи мінливість ситуації та тенденцій розвитку фінансових ринків, високий рівень інноваційності фінансових інструментів, що використовуються підприємствами, та їх значну залежність від векторів руху макроекономічних і соціально-політичних процесів у світовому співтоваристві, варто формування комплексу інструкцій щодо формування програм і проектів реалізації фінансової стратегії на підприємстві. Для розробки ідеальної стратегії КП «Водоканал Долинської міської ради» вважаємо за необхідне [24]:

- визначити пріоритетні сегменти фінансового ринку з точки зору перспектив розвитку;
- провести аналіз для визначення найбільш стійких джерел фінансування;
- визначити надійних партнерів і посередників, які будуть ефективно співпрацювати з підприємством у довгостроковій перспективі;

- створити довгострокову інвестиційну програму, визначену загальною фінансовою стратегією підприємства;
- формування та вдосконалення внутрішніх фінансових потоків;
- розробляти плани підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами;
- прогностні розрахунки фінансових показників фінансової стійкості підприємства та його платоспроможності в рамках стратегічного планування діяльності.

Для формування фінансової стратегії КП «Водоканал Долинської міської ради» виділимо найбільш необхідні напрямки з різних видів фінансових стратегій. Отже, давайте опишемо кожен можливий вид фінансової стратегії, щоб зрозуміти прийнятні напрямки для даного підприємства.

Стратегія скорочення (мінімізації) витрат. Суть цієї стратегії полягає в чіткій градації витрат підприємства за видами основної продукції. Політика поведінки підприємства при виборі такої фінансової стратегії має бути спрямована на пошук резервів зниження витрат.

Передумовою орієнтації компаній на стратегію мінімізації витрат є, перш за все, низьке використання ресурсів компанії, що виражається в її збитковості діяльності. Така стратегія дозволяє керівництву компанії підвищити ефективність її діяльності.

Важливим моментом у реалізації стратегії мінімізації витрат компанії є те, що в структурі витрат постійні витрати складають значну частку, що свідчить про важливі показники операційного левериджу компанії. Високі значення показника операційного левериджу становлять високі ризики для компанії у зв'язку зі зміною сфери її діяльності [50].

Інвестиційна стратегія. Інвестиційна стратегія є найбільш бажаною для підприємств і по суті зводиться до експансії (розширення) та впровадження нових технологій, підвищення рівня сервісу та надійності надання послуг, розширення клієнтської бази тощо. У сучасних умовах інвестиційна діяльність спрямована на впровадження певних видів інновацій у практику

господарювання, створюючи тим самим основу для її довгострокового розвитку та соціального впливу.

Важливими умовами вибору інвестиційної стратегії підприємства є його фінансове становище та ефективність використання внутрішнього потенціалу.

Стратегія диверсифікації. Суть цієї стратегії полягає в диверсифікації продуктів і послуг компанії, зниженні ризику основної діяльності та досягненні стабільності в довгостроковій перспективі.

Вітчизняні підприємства використовують диверсифікацію для збільшення доходу від виконання робіт, пов'язаних з основною діяльністю, підвищення рентабельності активів, підвищення продуктивності праці персоналу, економії умовно-постійних витрат і використання основних засобів. Стратегія диверсифікації є найважливішим інструментом протидії фінансовим ризикам діяльності компанії; дає можливість підприємству нарощувати власні фінансові ресурси для інвестиційної діяльності [36].

Визначивши можливі типи фінансових стратегій, сформулюємо з них набір інструкцій, прийнятних для КП «Водоканал Долинської міської ради».

1. Найбільш необхідним напрямком ми вважаємо розробку стратегії мінімізації витрат, а саме зменшення залежності від зовнішнього фінансування та перехід на самофінансування. Оскільки компанія значно залежить від короткострокових джерел і існує ризик невиконання зобов'язань, необхідна реструктуризація зобов'язань на балансі компанії.

2. Крім того, для досягнення більшої ефективності виробничої діяльності необхідно запровадити інвестиційне планування та проектування. Це означає залучення інвестицій у довгостроковій перспективі.

Дослідження стану управління фінансовими результатами діяльності, проведене в другому розділі роботи, дало змогу визначити ефективність управління фінансовими результатами підприємства за окремими напрямками діяльності. Оскільки КП «Водоканал Долинської міської ради» є комунальним підприємством, то керівництву необхідно розробити чітку стратегію розвитку на довгострокову перспективу.

3.2. Напрями формування конкурентних переваг в системі управління фінансовими результатами підприємства

В умовах швидкозмінного ринкового середовища України підприємства комунального сектору стикаються з проблемами формування та ефективного використання наявних ресурсів, а також пошуку резервів підвищення рентабельності діяльності, пов'язаних із специфікою галузевих особливостей, що потребує ефективного механізму управління потенціалом на основі стратегії розвитку комунальних підприємств на перспективу.

Щоб успішно працювати на сьогоднішньому ринку, підприємство повинно мати матеріальні та фінансові ресурси. На перший план виходять внутрішні можливості. Підприємства звертають свій погляд не на вивчення конкурентів, клієнтів, посередників, постачальників, а на себе, на свої внутрішні можливості, які є унікальними і притаманними тільки цьому підприємству і визначають наявність конкурентної переваги. Тому в пошуках конкурентної переваги в широкій доступності ринків матеріальних ресурсів вирішальне значення набуває володіння інформацією та знаннями [24].

Фінансова політика комунального підприємства має бути спрямована на досягнення довгострокових і короткострокових цілей із поєднанням стратегічних і тактичних завдань підприємницької діяльності та створення раціональної системи управління фінансовим потенціалом.

Однією із сучасних концепцій стратегічного управління є ресурсний підхід, основним завданням якого є дослідження внутрішніх можливостей підприємства. Автори цієї концепції говорять про ключові компетенції, тобто унікальні ресурси – знання, кваліфікацію та навички, завдяки яким підприємства можуть конкурувати на ринку. У літературі з управління знаннями ресурсний підхід отримав синонімічну назву «концепція інтелектуального потенціалу підприємства» [13]. У літературі розглядаються

такі поняття, як економічний, ринковий, виробничий, фінансовий, трудовий, інтелектуальний, науково-технічний та інші потенціали. Потенціал підприємства з урахуванням багатьох факторів є основою для формування конкурентного потенціалу.

Фінансовий потенціал є важливою складовою загального потенціалу підприємства, оскільки ця складова відображає стан і рівень як власних (наявних), так і залучених (позикових) фінансових ресурсів, необхідних для його нормального, безперебійного функціонування, а також для формування конкурентних стратегій розвитку своєї діяльності в майбутньому [6].

Одним із напрямків зміцнення фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств слід виділити фінансову безпеку, забезпечення якої досягається шляхом контролю діяльності, планування грошових потоків та підвищення рентабельності діяльності; фінансова незалежність у контексті сприяння фінансовій грамотності підприємств, співпраця з надійними партнерами та фінансова стабільність, хеджування фінансових ризиків та управління кредиторською та дебіторською заборгованістю.

Кожен фактор створює конкурентні переваги, які утворюють першу частину конкурентного потенціалу, тобто досягнуті конкурентні переваги.

Під конкурентним потенціалом доцільно розуміти сукупність зовнішніх і внутрішніх можливостей підприємства по відношенню до конкурентного середовища, реалізація яких створює конкурентні переваги і забезпечує стійке конкурентне становище на ринку.

Конкурентний потенціал підприємства поєднує одночасно три рівні зв'язків і відносин [23]:

- конкурентний потенціал відображає минуле, тобто «ресурс»;
- конкурентний потенціал характеризує ступінь практичного використання і використання наявних можливостей. Це дає змогу розмежувати реалізовані та нереалізовані можливості, тобто частково збігається з поняттям «резерв».

- конкурентний потенціал спрямований на розвиток (на майбутнє). Як єдність стабільного та змінного станів конкурентний потенціал містить (по можливості) елементи майбутнього розвитку підприємства.

У сучасних умовах виникає необхідність управління конкурентним потенціалом. Управління конкурентним потенціалом включає, перш за все, аналіз конкурентного середовища і, виходячи з цього, пошук необхідних можливостей і розробку стратегічної поведінки.

Аналіз конкурентоспроможності дозволяє виявити відмінності між конкурентами, але не пояснює, як обробити ці відмінності та завоювати найкращі позиції в компанії. Цьому сприяє бенчмаркінг, який на основі порівнянь та аналізу процесу діяльності спрямований на розуміння причин розбіжностей з метою подолання цих розбіжностей [40].

Основним змістом і метою бенчмаркінгу, як стверджують М. Бублик, М. Хім'як і М. Лібер [16], є виявлення відмінностей від порівнюваного аналога (еталону), виявлення причин цих відмінностей та визначення шляхів покращення об'єкти бенчмаркінгу. Предметом бенчмаркінгу можуть бути показники фінансово-господарської діяльності підприємства (структурних підрозділів), методи, процеси, технології, параметри якості продукції. За допомогою даного інструменту можна визначити цільові фінансові параметри діяльності підприємства, які необхідно дотримуватися для забезпечення його стабільної конкурентоспроможності, частково фінансової [23].

Суть цього інструменту полягає в тому, що за еталон береться найуспішніша компанія в галузі і з цим «еталоном» порівнюється компанія, що аналізується, тобто визначаються недоліки в управлінні та зміни, які необхідно внести в аналізовану компанію. Безумовно, компанія-«еталон» повинна відповідати компанії, обраній для аналізу.

Є три типи порівняльного аналізу:

1. Внутрішній бенчмаркінг. Даний вид являє собою аналіз і порівняння показників діяльності різних структурних підрозділів однієї компанії.

2. Бенчмаркінг з орієнтацією на конкурентів. Цей вид являє собою порівняльний аналіз товарів (робіт, послуг), продуктивності операційних процесів та інших параметрів досліджуваного підприємства з аналогічними характеристиками компаній-конкурентів. Як правило, об'єктом порівняння виступає «лідер ринку». Фактори, що визначають відмінності досліджуваної компанії від лідера ринку, дозволяють розробити рекомендації щодо зміни позиції компанії.

3. Функціональний бенчмаркінг. Цей тип дозволяє аналізувати окремі процеси, функції, методи та технології з іншими компаніями, які не є конкурентами досліджуваної компанії. У цьому випадку компанії готові обмінюватися інформацією, оскільки вони зовсім не конкуренти і спільними зусиллями можна створити спільні проекти, спрямовані на вдосконалення певних порівнюваних процесів.

Щоб забезпечити ефективний бенчмаркінг, слід враховувати такі фактори:

- вибір показників з найбільшим впливом;
- можливість регулярного отримання статистичних даних для аналізу;
- об'єктивні відмінності різних регіонів (країн) щодо регулюючого впливу держави;
- вибір валюти аналізу та врахування курсових коливань;
- національні відмінності в обліку та звітності;
- вибір еталону для порівняння (верхня або нижня межа, середнє значення);
- єдиний підхід до розрахунку для забезпечення порівнянності результатів;
- використання автоматизованої бенчмаркінгової моделі для оптимізації аналізу [33].

Використання бенчмаркінгу як інструменту управління ефективністю компанії в цілому та фінансовими результатами зокрема дозволяє виділити його переваги:

- вміння визначати сильні та слабкі сторони підприємства в залежності від змін попиту, пропозиції та кон'юнктури ринку;
- можливість використання кращого досвіду інших компаній;
- сприяє кращому задоволенню споживчого попиту шляхом встановлення нових стандартів і цілей;
- заохочує співробітників до навчання та вдосконалення, підвищення власного потенціалу;
- можливість формування високоефективної команди внутрішніх консультантів;
- набуття досвіду впровадження організаційних змін;
- сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

Основним недоліком бенчмаркінгу порівняно з іншими методами є те, що цей метод відносно новий. Сьогодні не так багато фахівців, які володіють достатніми знаннями для реалізації проекту бенчмаркінгу. Існують також певні застереження щодо доступності інформації, без якої бенчмаркінг неможливий. Проте переваги бенчмаркінгу та ефективність його впровадження компенсують можливі недоліки та проблеми.

Стратегічне управління конкурентним потенціалом – це комплекс процесів і засобів розробки та реалізації портфеля маркетингових конкурентних стратегій підприємства з метою гнучкого реагування на зміни конкурентного середовища та досягнення довгострокових конкурентних переваг.

Основними умовами успішного стратегічного управління конкурентним потенціалом з точки зору стратегічного бачення є [38]:

- наявність чітких конкурентних цілей і постійний перегляд портфеля конкурентних маркетингових стратегій, виходячи з основної ідеї компанії, специфіки конкурентного середовища і бажання досягти певних конкурентних переваг;
- перспективне бачення - має бути переконаність у правильності стратегій;

- системне програмування використання конкурентного потенціалу підприємства для реалізації конкурентних стратегій;
- концентрація основних зусиль у потрібному місці й у потрібний час;
- гнучкість стратегічної поведінки, що забезпечує використання мінімуму ресурсів для досягнення максимального результату;
- узгоджена процедура управління.

В умовах ринкової економіки забезпечення конкурентоспроможності підприємства є запорукою його економічного успіху, який залежить насамперед від його конкурентних переваг.

ВИСНОВКИ

Дослідивши поняття фінансових ресурсів підприємства, необхідно зробити висновок, що фінансові ресурси підприємства – це наявні кошти, які перебувають у розпорядженні підприємства і поділяються за двома ознаками, а саме за видом і складом та джерелами походження і створення. Фінансові ресурси компаній характеризуються такими властивостями: Фінансові ресурси мають стадію зародження; фінансові ресурси відображають ставлення до власності; фінансові ресурси мають освітні джерела та напрямки використання; Структура фінансових ресурсів підприємства залежить від джерел походження (заснування) і цілей використання (напрямків).

Аналіз фінансових результатів підприємств відображає важливу роль у життєдіяльності та розвитку підприємства. Завдяки аналізу можна зрозуміти склад і структуру фінансових результатів, вивчити вплив факторів, що впливають на рівень фінансових результатів і контролювати прибутковість. Це дозволяє реалізовувати розумні та правильні рішення у сфері управління фінансовими результатами.

Управління фінансовими результатами компанії є досить багатофакторним процесом, відмінності якого залежать від розміру компанії та галузі, до якої вона належить. Умовна компанія зазвичай може керуватися групою показників, які являють собою найбільш відповідну комбінацію для певного періоду її діяльності. Аналіз та контроль оптимальності структури фінансових результатів та ефективності їх використання сприятиме підвищенню ефективності діяльності підприємства та підвищенню його конкурентоспроможності.

Група показників ліквідності свідчить про негативні тенденції та зменшення потенціалу підприємства зі стратегічної точки зору. Проте частка оборотних активів в активах падає, оскільки зросли поточні зобов'язання.

За результатами аналізу стану фінансування КП «Водоканал Долинської міської ради» протягом 2021-2023 роках можна зробити наступні висновки:

1. Основною проблемою для підприємства є висока собівартість продукції, що унеможлиблює підвищення прибутковості;
2. Щодо фінансової стійкості підприємства спостерігається позитивна динаміка, але підприємство є фінансово залежним від зобов'язань;
3. Наявна позитивна динаміка рентабельності активів, власного капіталу та виробництва.

Отже, керівництву КП «Водоканал Долинської міської ради» необхідно розробити ефективну стратегію вдосконалення системи управління фінансами з метою підвищення прибутковості та ефективності, що вплине на подальше розширення підприємства, його розвиток та можливість впливу на інші сфери діяльності.

Згідно з дослідженням динаміки змін активів, у 2021-2023 роках спостерігається різке збільшення їх складу. Це пов'язано зі збільшенням запасів по відношенню до оборотних активів і оновленням основних засобів по відношенню до необоротних активів. Оборотні активи за 2021-2023 роки збільшилися на 15,9 %, що свідчить про збільшення ліквідності підприємства.

За результатами аналізу структури пасивів підприємства встановлено, що у 2021-2023 роках найбільшу частку пасивів становили поточні зобов'язання – 72,4%, 61,4 % та 56,6 % відповідно.

Процес формування фінансових результатів спрямований на досягнення бажаного розміру та реалізацію всіх резервів за рахунок фінансової, операційної та інвестиційної діяльності. КП «Водоканал Долинської міської ради» здійснює виключно оперативну діяльність, ефективність якої за останні три роки збільшилася, що пов'язано зі збільшенням обсягів реалізації та зростанням витрат підприємства. Кількісні показники прибутковості показали тенденцію до збільшення.

Підсумовуючи аналіз діяльності КП «Водоканал Долинської міської ради», можна зробити такі висновки:

1. Рентабельність підприємства зросла з -19,40 % у 2021 році до 3,51 % у 2023 році, що свідчить про значне покращення фінансового стану підприємства.

2. Рентабельність власного капіталу збільшилося з -70,34% у 2021 році до 8,1% у 2023 році. Це може свідчити про підвищення ефективності використання власних коштів підприємства.

3. Рентабельність залученого капіталу зросла на 33,01 % у 2023 році порівняно з 2021 роком.

4. Валова рентабельність реалізованої продукції зросла на 11,72% у 2023 році порівняно з 2021 роком. Це може свідчити про зменшення витрат на виробництво та/або збільшенням цін на продукцію.

5. Рентабельність необоротних активів у 2023 році порівняно з 2021 роком збільшився на 30,00%. Це може свідчити про ефективне використання основних засобів.

6. Рентабельність оборотних активів у 2023 році зросла на 98,35 % порівняно з 2021 роком. Це свідчить про покращення ефективності використання оборотних активів.

Загалом можна зробити висновок, що КП «Водоканал Долинської міської ради» продемонструвала значне покращення фінансових показників у 2023 році порівняно з 2021 роком. Показники рентабельності зросла протягом 2021-2023 років, що може свідчити про ефективне управління ресурсами підприємства.

Отже, в цілому можна зробити висновок, що управління фінансовими результатами КП «Водоканал Долинської міської ради» було ефективним в умовах нестабільного зовнішнього середовища, однак виявлено деякі проблемні моменти, пов'язані зі збільшенням витрат. Також необхідно розвивати діяльність і шукати нові можливості для збільшення продажів і підвищення прибутковості підприємства.

Дослідження стану управління фінансовими результатами діяльності, проведене в другому розділі роботи, дало змогу визначити ефективність управління фінансовими результатами підприємства за окремими напрямками

діяльності. Оскільки КП «Водоканал Долинської міської ради» є комунальним підприємством, то керівництву необхідно розробити чітку стратегію розвитку на довгострокову перспективу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баглюк Ю., Шевчук О. Модель McKinsey 7-S як інструмент оцінювання конкурентоспроможності підприємства. *Економіка і організація управління*. №3 (31). 2018. С. 159-167
2. Базилевич О. Методика аналізу фінансових результатів діяльності підприємства: навч. посіб. Київ. 2010. 45с.
3. Білик М. Д., Білик Т. О. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування: монографія. Київ: ТОВ «ПанТот», 2012. 280 с.
4. Бондар Ю. А., Єрошкін К. А. Теоретичні аспекти управління фінансовою діяльністю підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 55 (1). С. 83–86.
5. Борисов А. Б. Великий економічний словник. Книжковий світ, 2010. 716 с.
6. Бочкарьова Т. О., Кулинич Р. О. Показники рентабельності підприємств різних галузей України та шляхи підвищення їх рівня. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 10. С. 188–193.
7. Буздалин В. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: навч. посіб. 2018. 171 с.
8. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: навч. посіб. Житомир. 2003. 726 с.
9. Вакульчик О. М., Протасова Є. В., Нечаєва А. А. Фінансовий результат підприємства: економічна сутність, особливості визначення та аналізу. *Бізнес-навігатор*. 2019. № 1. С. 368.
10. Вергун В. М., Костенко О. О. Управління фінансовими результатами підприємства: навч. посіб. 2019. 153 с.
11. Вовк В. М. Камінська Н. І., Прийма С. С. Моделювання економічних процесів підприємства: монографія. Львів, 2011. 448с.

12. Горячий Ю., Андрійченко Ж. Сутність поняття «Фінансовий ризик підприємства»: монографія. Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. 2015. 256 с.

13. Господарський кодекс України : від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

14. Гуль І. Г. Аналіз фінансових результатів підприємства. URL: https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/24679/1/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F_8.pdf.

15. Гуменюк В. Аналіз фінансових результатів як основа управління фінансовою діяльністю підприємства: навч. посіб. 2014. 76 с.

16. Денисенко М. П., Зазимко О. В. Основні аспекти оцінки фінансового стану підприємств. *Агросвіт*. 2015. Вип. 10. С. 52–58.

17. Журавель В. І. Управління фінансовими результатами на підприємстві: сутність та методичний підхід: монографія. 2019. 198 с.

18. Забаріна К. Ф., Нечаєва І. А. Особливості використання інструментів стратегічного менеджменту з метою комплексної оцінки фінансової діяльності підприємства. *Економічний аналіз*. 2014. Вип. 3. С. 37–43.

19. Заборовець О. П. Зарубіжний досвід вдосконалення фінансового планування підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2016. Вип. 17. С. 200–205.

20. Загородній А. Г., Возенюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. Київ: Знання, 2007. 1072 с.

21. Квітка О. . Аналіз фінансової звітності підприємств: теорія та практика: навч. посіб. Київ. 2017. 128 с.

22. Кондратенко Н. О. Фінансовий аналіз: монографія. Харків: ХНУМГ ім. Бекетова. 2020. 166 с.

23. Костирко Л. А. Аналіз потенціалу фінансової в системі управління вартістю підприємства. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені В. Даля*. 2015. Вип. 4 (221). С. 122–128.

24. Крупка Я. Д., Задорожний З.В., Гудзь Н. В. Фінансовий облік : навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ. 2019. 478 с.

25. Кульомза Д. Р., Портна О. В. Світовий досвід фінансового управління компаніями: стейкхолдери підвищення його ефективності. *Бізнес-інформ*. 2019. Вип. 12. С. 403–408.

26. Лактіонова О. А. Управління фінансовими ризиками: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2020. 256 с.

27. Лісовська О. А. Управління фінансовими результатами підприємства: навч. посіб. 2014. 243 с.

28. Лондар С. Л., Тимошенко О. В. Фінанси: навч. посіб. Вінниця: Нова Книга. 2009. 384 с.

29. Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ. 2016. 304 с.

30. Масюк Ю. ВЮ, Резниченко О. В. Теоретико-методичні підходи до оцінювання фінансового стану підприємств. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 5 (16). С. 306–311.

31. Міокова Г. І., Самсонова К. В. Фактори впливу на фінансову стійкість підприємства. *Наукові записки КНТУ*. 2011. Вип. 11 (1). С. 12–15.

32. Нечипорук О. В. Методика рейтингової оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/1544/1/%D0%9E.%D0%92.%D0%9D%D0%95%D0%A7%D0%98%D0%9F%D0%9E%D0%A0%D0%A3%D0%9A.pdf>.

33. Онищенко В. Аналіз фінансових результатів підприємства. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7128-analz-fnansovih-rezultatv-dyálnost-pdprimstva>.

34. Отенко І. П. Фінансовий аналіз: монографія. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2015. 156 с.

35. Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 156 с.

36. Павленчик А. О. Структура управління організацією: консп. лекц. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2020. 16 с.
37. Пакуль І. Фінансовий аналіз як метод оцінки фінансового стану та результатів діяльності підприємства: навч. посіб. 2015. 185 с
38. Поддєрьогін А. М., Білик М. Д., Буряк Л. Д. Фінанси підприємств: підруч. Київ: КНЕУ, 2008. 552 с.
39. Попова С. П. Методи оцінки та шляхи стабілізації фінансового стану підприємства. *Наукові записки*. 2016. Вип. 20. С. 25–36.
40. Прохорова В. В. Потенціал підприємства: формування, управління та розвиток: монограф. Харків: НТМТ, 2013. 320 с.
41. Сафронська І. М., Бєлай Г. С. Методичні підходи до комплексної оцінки фінансового стану підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2009. Вип. 17. С. 65–67.
42. Сорока Й. Й. Зарубіжний досвід оцінювання фінансового стану підприємств у сучасних умовах господарювання. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2015. Вип. 2. С. 363–367.
43. Стеблюк С. В., Фізер Л. І. Роль фінансового аналізу у визначенні бізнес-стратегій торговельних підприємств. *Ефективна економіка*. 2020. Вип. 1. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/1_2020/54.pdf.
44. Тимченко О. І. Особливості аналізу фінансових результатів. *Ефективна економіка*. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2106>.
45. Ткаченко І. П. Фінансовий аналіз: консп. лекц. Кам'янське: ДДТУ, 2018. 223 с.
46. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: навч. посіб. Алерта. 2011. 976 с.
47. Ткачук О. І. Основи бюджетування: навч. посіб. Житомир. 2018. 115 с.
48. Томащук І. О., Терещук С. М., Салькова І. Ю. Теоретичні аспекти управління фінансовою діяльністю підприємства. *Гроші, фінанси і кредит*. 2019. Вип. 27. С. 345–349.

49. Тучко В. Р. Фінансовий аналіз як складова компанії: навч. посіб. 2016. 304 с.
50. уЄфіменко О. В. Методика фінансового аналізу діяльності підприємства: навч. посіб. 2012. 264 с.
51. Уткіна Н. В. Економічний зміст фінансового результату діяльності підприємства: історичний аспект. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197249824.pdf>.
52. Філімоненков О. С. Фінанси підприємства: навч. посіб. Київ. 2014. 288 с.
53. Хрипун А. В. Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовою діяльністю підприємства. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/11302/247.pdf>.
54. Ціплюк Д., Півень Я. Чинники, що впливають на фінансову стійкість підприємства. *Ринок цінних паперів України*. 2014. Вип. 1. С. 85–88.
55. Чобіток В. І., Зайцева І. С. Управління фінансовою діяльністю підприємства: теоретичні аспекти. *Стратегічні орієнтири розвитку національної економіки*. 2013. Вип. 14. С. 303–310.
56. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. К., 2003. 196 с.

ДОДАТКИ